

MARTINSKÉ NOVINY



OFICIÁLNY SPRAVODAJCA MESTA MARTIN 1/2022

Zmena je už tu, máme novú MHD



www.martinskenoviny.sk

Martinské noviny



www.martin.sk

Martin - oficiálna stránka

Dodávka tepla skolabovala, v bytoch bola veľká zima

Neustále problémy teplárňam spôsobuje zastaraná distribučná sieť. Štátna firma sa na jar pustí do rozsiahlejších opráv.

strana 7

Koronavírus nám komplikuje život, no rozvoj mesta nezastavil

Martinský rok 2021 bol podľa primátora Jána Danku aj napriek pretrvávajúcej koronakríze rokom mnohých prospešných investícií.

strany 12 -13

Zmena je tu, po Martine už jazdia nové autobusy

Štafetu v prevádzkovaní MHD v našom meste, susedných Vrútkach a v blízkych obciach od SAD Žilina prevzal Dopravný podnik mesta Martin. Cestujúci si zvykajú na zmeny. Niektorí ťažšie, iní bez väčších výhrad.



Novými autobusmi cestujeme v Martine od 1. januára. Mladíci z Ľadovne boli na úvod spokojní.
Foto: Roman Kopka

Krátko po štvrtej hodine prvého dňa roku 2022 vyrazil z depa na Podháji prvý moderný a ekologický autobus Dopravného podniku mesta Martin, aby na linke č. 11 z Ľadovne do Vrútok odviezol prvých cestujúcich.

Nespoláhli sme sa len na sociálne siete

Prvý víkend sa jazdilo v MHD bezplatne, a tak mnoho ľudí si novú autobusy bolo vyskúšať. My sme sa tak urobili až o týždeň neskôr – druhú januárovú nedeľu. O 14.30 h sme sa vybrali z Ľadovne do Vrútok. Autobus sa postupne zaplňal, v priebehu cesty cestujúci obsadili takmer všetky miesta na sedenie.

Novinkou je hlásenie zastávok, nedá sa povedať, že by nás vyrušovalo. Prehľad aktuálnej, najbližšej či nasledujúcich zastávok spolu s časovými údajmi nám ponúkla aj digitálna obrazovka zavesená pri prvých

dverách. Funkčné boli aj prípojky na nabitie telefónu, problém nebol ani s pripojením sa na internet cez wifi.

Autobus prišiel do Vrútok s menším štvorminútovým meškaním, pričom tri minúty meškal už z východzej zastávky. Pri vyššom počte nastupujúcich, takmer pri každom zastavení, sa meškanie objektívne nedalo skrátiť. Napriek tomu bolo možné cestu označiť za príjemnú a najmä bezproblémovú.

A ešte jedna zaujímavosť, na zastávke pri vrútockej železničnej stanici zostal v autobuse sedieť starší pán, vodič mu slušne vysvetlil, že už je konečná.

„Chcel som ísť ďalej do Turčianskych Kľačian, no poplietol som si číslo linky,“ vysvetľoval senior. Prvé dni ukazujú, že niektoré zmeny v číslovaní liniek robia najmä starším cestujúcim problémy.

„Nemali to meniť,“ postážovala sa nám

jedna pani. Ďalšia dodala, že si „časom zvykneme.“

Keď už sme boli vo Vrútkach, dalo sa čakať, že na pretras príde aj nová zastávka.

„Je tu len jeden prístrešok, pred zlým počasím sa schová iba pár ľudí, ostatní majú smolu. Pozrite sa, kde sa nastupuje. Na neupravenom teréne, ak zaprší, bude to tu samé blato,“ pribudli ďalšie ponosy.

Kritické hlasy sa tradične objavujú na sociálnej sieti. Autobusy sú vraj hlučné, kritika smerovala k cestovným poriadkom, ktoré sa po prvom zverejnení koncom novembra čiastočne menili ešte pred 1. januárom. Niektorí mali výhrady k linkám, ďalší k meškaniu.

Cestujúci vidia aj plusy

Svet však nie je iba čierno-biely, osobne sme, či už na zastávkach, alebo priamo v autobuse, zaznamenali aj viaceré pozitívne ohlasy.

„Zatiaľ nové autobusy naplňajú moje očakávania, veľmi oceňujem najmä to, že sú ekologické. Keďže sú nízkopodlažné, nie je ani problém s nastupovaním. Je dobré, že mesto má cez svoj dopravný podnik MHD vo svojich rukách, má tak aj väčšiu možnosť ju priamo ovplyvňovať,“ myslí si Lenka Smoligová z martinských Košút.

„Je to v pohode,“ zhodnotil prvé skúsenosti z novej MHD v Martine pri našej spiatocnej ceste na Ľadovňu Jakub Hlávka. „Som rád, že sa myslelo aj na študentov, v autobuse je wifi a aj zásuvky na telefón. Hoci sa mi zdá, že je tu o čosi menej miest na sedenie, čo je možno trochu mínus, prvý dojem z autobusov je aj tak dobrý. V číslovaní liniek sa dá tiež rýchlo zorientovať, je to po lopate pekne vysvetlené. Aplikácie na cestovný poriadok tiež fungujú, takže zatiaľ som spokojný,“ podelil sa o názor mladík z Ľadovne.

Martinčan Maroš Matuščin, s ktorým sme sa rozprávali už o čosi neskôr po našej skúšobnej jazde, využíva autobus najmä na cestu do práce a pri návrate domov. Zo Záturecia jazdí do centra mesta a späť.

„Stalo sa mi, že niektoré spoje mali meškanie, ale nebolo to nič dramatické. Ale snáď sa to zlepši. Na druhej strane, autobusy sa s tými, čo tu boli predtým, nedajú kvalitou porovnať, zmenu k lepšiemu vidieť na prvý pohľad.“

Roman Kopka

Ján Slamka: Odštartovali sme so ctou

S riaditeľom Dopravného podniku mesta Martin sme sa rozprávali o prvých skúsenostiach z prevádzkovania MHD. Ján Slamka hovorí, že musia vychytať všetky muchy a na to potrebujú čas.

Ako hodnotíte prvé dni od Nového roku, kedy ste prebrali zodpovednosť za prevádzkovanie MHD v Martine?

Pozitívne. Treba si totiž uvedomiť jednu zásadnú vec. Keď sa v mestách alebo v krajoch menia dopravcovia, tak zväčša ide o firmy, ktoré sú na trhu desiatky rokov. My sme vznikli len pred pár mesiacmi a začínali sme úplne od nuly. Aj preto si myslím, že sme odštartovali so ctou, žiadne zásadné problémy, ktoré by boli spojené s autobusmi či s nedostatkom šoférov, alebo rušením spojov sme nemali. Iste, potrebujeme vychytať muchy, vieme, kde sa objavili nedostatky a budeme ich postupne odstraňovať. Prvý január, kedy sme prevádzku MHD pod našou taktovkou spustili, bol len začiatkom. Teraz začíname získavať reálne dáta – počty cestujúcich, využiteľnosť jednotlivých spojov a budeme na ne reagovať tak, aby z nich mali prospech predovšetkým ľudia. Dostávame množstvo pripomienok a námetov. Každý jeden podnet vyhodnocujeme, a ak sa ukáže ako opodstatnený, tak s ním ďalej pracujeme. Ale aj to si vyžaduje čas, nedá sa všetko zmeniť zo dňa na deň.

Na ktorých informačných kanáloch nájdu ľudia aktuálne platné cestovné poriadky?

Sú to viaceré informačné kanály – internetová stránka nášho dopravného podniku: dpmmartin.sk, potom ubian.sk a cp.sk. S týmito platformami oficiálne spolupracujeme. Samozrejme, aktuálne cestovné poriadky sú vylepené aj na všetkých zastávkach MHD. K zmenám v cestovnom poriadku bude dochádzať a súvisia najmä s pripomienkami cestujúcej verejnosti. Nie je naším cieľom zakonzervovať sa, nič nemeniť a nereagovať na podnety. A faktom aj je, že istý čas ešte potrvá, kým si všetko sadne, tak ako má, a aj preto v tomto smere poprosím o trpezlivosť.

Došlo aj k prečíslovaniu liniek, zaviedli sa aj nové, a tak najmä od starších ľudí sme počuli, že s tým majú problém. Ako sa im dá pomôcť?

Verím, že cestujúcim orientáciu uľahčíme aj pomocou pripravovanej mapy trasovania liniek. Mapy budú vyvesené na zastávkach i v autobusoch.

Veľa sa diskutuje aj o novej zastávke pri



Nová zastávka vo Vrútkach pri stanici ešte prejde viacerými úpravami.

Foto: Roman Kopka

Železničnej stanici vo Vrútkach...

Najprv treba vysvetliť, že zastávku sme do nového priestoru presunuli z ekonomických dôvodov, pretože za prejazd pôvodnou, ktorá už dlhšie nie je vo vlastníctve mesta Vrútky, by sme museli jej majiteľovi platiť státisíce eur. Súčasná situácia so zastávkou vo Vrútkach je len dočasná. Presunie sa o pár metrov ďalej aj kvôli autobusom, pribudnú prístrešky a vyasfaltuje sa i nástupný priestor. Isté stavebné úpravy sa teraz v zime robiť nedajú, musíme počkať do jari.

Niektoré spoje majú meškania, čím je to spôsobené?

Napríklad aj novou zastávkou vo Vrútkach, kde sa nám stretáva na menšom priestore viac autobusov, a keďže sa nedajú obehnúť, musia čakať. Časové straty vznikajú aj pri nástupe cestujúcich, ak ich je na zastávke viac. Potom sú to aj preplnené cesty v dopravnej špičke, občas sa tvoria zápchy. Každé meškание analyzujeme a hľadáme možnosti na jeho elimináciu.

Ako zvládajú záťaž nové autobusy?

Nemali sme väčšie starosti, hoci už sme si na sociálnych sieťach prečítali, ako sa kazia a musia sa odťahovať. Pri jednom autobuse bol problém so vzduchom, pri ďalšom s elektrickou. Išlo o drobné poruchy, ktoré sa aj rýchlo vyriešili. Avšak pozor, plynové autobusy sa pri akejkoľvek poruche musia kvôli bezpečnosti odťahovať. Veľa sa hovorí aj o hlučnosti autobusov, ktoré sa vyrábali ručne, a tak k istým nedostatkom môže pri ich zabehnutí dôjsť. Nie je to len problém tejto značky, ktorú máme v Martine. Autobusy sú

Potrebujú viac času

Prvým dňom tohto roku sa začala nová éra MHD v Martine, zodpovednosť za ňu prebral Dopravný podnik mesta Martin. Najviditeľnejšou zmenou je, že sa cestujúci od 1. januára vozia v úplne nových ekologických autobusoch. Čiastočne sa menili aj linky, zaviedli sa okružné jazdy, navzájom sa prepojili sídliská, autobusy už zachádzajú aj k železničnej stanici v Martine. Noviniek je, samozrejme, viac. Iste, ako to už pri štarte všetkého nového býva, objavujú sa aj nedostatky. Mnohé sa riešia okamžite, ďalšie potrebujú na nápravu viac času. Hoci časť verejnosti nešetří kritikou, pribúdajú i pozitívne ohlasy. Jeden prišiel na mesto aj od odborového predáka z firmy Ecco Slovakia. Ocenil, že sa ľudia vozia v krásnych autobusoch, v špičke je viac dostupných spojov. A poďakoval aj za ústretovosť pri riešení požiadaviek týkajúcich sa zabezpečenia dopravy do firmy.

Ak nové vlády dostávajú 100 dní na rozbeh, doprajme ich aj nášmu (mestskému) dopravnému podniku. O to viac, ak si uvedomíme, že vznikol len pred pár mesiacmi na zelenej lúke. Manažment deklaruje, že sa zaoberá všetkými podnetmi a sťažnosťami. Navyše už môže pracovať aj s reálnymi dátami, ktoré budú dôležitým podkladom pri rozhodovaní ako ďalej s dopravnou obsluhovanosťou v meste.

Zmeny v MHD už boli nutné aj z ekonomických dôvodov. Mesto za stratu vo verejnom záujme predchádzajúcemu dopravcovi zaplatilo v priebehu 10 rokov vyše 23 miliónov eur a takmer každý rok sa navyšovala. Neprijemným „bonusom“ boli aj státisícové ročné poplatky za prejazd a zastavenie cez autobusovú zastávku vo Vrútkach, ktorú na návrh vtedajšieho vedenia mesta vrútockí poslanci pred rokmi predali práve SAD Žilina. Bývalý dopravca sa nedávno verejne pochválil, a nikto to nespochybňuje, že MHD Martin patrila v hospodárení a nákladoch k jednej z najlepších na Slovensku. Škoda len, že sa to výraznejšie neprejavilo aj vo výške straty vo verejnom záujme, ktorú mesto muselo uhrádzať. Nikto netvrdí, že MHD je lacný špás, mesto za ňu aj v budúcnosti zaplatí veľa peňazí, no aspoň už má v rukách všetky páky, ako ju môže ovplyvňovať.

Roman Kopka

certifikované, homologizované, neprekračujú decibely uvedené v technickom preukaze.

Roman Kopka

V Martine sa na Nový rok narodil ako prvý Martin z Martina

Prvým dieťaťom nášho mesta v roku 2022 sa prvého januára po štvrtej hodine popoludní stal Martin Kňazko.

Bábätku, ktoré rodičia Nikoleta a Martin privítali so slzami šťastia, lekári na začiatku tehotenstva mamičky nedávali veľké šance na život.

„Vymodlili sme si ho, lebo prvé týždne tehotenstva sa situácia zdramatizovala natoľko, že dieťaťko nemuselo prežiť a bola som aj hospitalizovaná. Boli to psychicky náročné týždne, partner sa musel starať sám o celú domácnosť, bol mi veľkou oporou. Obaja sme verili, že všetko dobre dopadne,“ spomína mamička.

Martinko sa vypýtal na svet v prvý deň nového roka, hoci podľa vyrátaného termínu mal byť vianočným darčekom.

V martinskej pôrodnici vládla príjemná atmosféra a ako potvrdila šťastná mamička, personál bol ústretový. Svojho synčeka si mohol priamo v sále vziať do ná-

ručia aj hrdý otecko. Podľa neho dostalo bábätko aj meno Martin. Jeho miery boli ukážkové - vážilo 3840 gramov a meralo 55 centimetrov.

„Išlo o nekomplikovaný pôrod, v Martine sa narodil Martin z Martina, čo je veľmi symbolické,“ zhodnotil Kamil Biringier, prednosta Gynekologicko-pôrodnicej kliniky JLF a UK v Martine.

„Rodičom blahoželáme a veríme, že tento štart je predzvesťou úspešného roka 2022 aj pre naše pracovisko,“ uzavrel.

Svojmu dieťaťku želajú šťastní rodičia dobré zdravie. „Čo iné si priať v tomto čase... A budeme mu vo všetkom na pomoci,“ povedala Nikoleta, ktorá sa so svojím partnerom už o svojho drobčeka stará doma.

(vi, TVT)



Martinko sa vypýtal na svet v prvý deň roku 2022.
Foto: TVT



Mamina Nikoleta hovorí, že Martinko je vymodlené dieťa.
Foto: TVT

**NAŠE MESTO
VÁS POTREBUJE!**

**HLASUJTE ZA K PARK
A VYBEHNITE
S NAMI
NA ČERSTVÝ
VZDUCH**

**HLASUJTE NA
KAUFLANDPARK.SK**

MARTIN

**VÝZVA NA PREDLOŽENIE NÁVRHOV
NA OCENENIE VÝZNAMNÝCH
OSOBNOSTÍ MESTA MARTIN**

POZNÁTE NIEKOHO, KTO SI ZASLÚŽI VEREJNÉ UZNANIE?

- Čestné občianstvo mesta Martin
- Cena mesta Martin
- Cena dobrovoľníka mesta Martin
- Cena primátora mesta Martin

KTO MÔŽE PODAŤ NÁVRH? Ktokoľvek, aj Vy!

Dajte nám vedieť do 15. júla 2022!

KAM DORUČIŤ NÁVRH? Do podateľne Mestského úradu v Martine alebo na msu@martin.sk

Náležitosti, ktoré má návrh spĺňať, upravuje VZN č. 71 o udeľovaní verejných uznani mesta Martin dostupné na www.martin.sk

MARTIN

Staršie deti pociťujú krivdu, keď nemôžu ísť do školy

Žiaci sa opäť vrátili do školy. Spolu s učiteľmi dúfajú, že to nebude len na pár dní či týždňov. Po prázdninách sme boli na návšteve v ZŠ Jozefa Kronera v Martine na Ľadovni.

Po predĺžených vianočných prázdninách sa druhý januárový pondelok do tried vrátili aj žiaci martsinských mestských základných škôl. I tí z druhého stupňa, ktorí sa čast' decembra z rozhodnutia vlády učili online formou.

„Keďže sme na začiatku nového roku, tak sme si všetci okrem zdravia zaželeli najmä to, aby sa i život v školách vrátil do normálu. Nielen na pár dní či týždňov, ale natrvalo. Dúfam, že to nie je len zbožné želanie,“ povedala hneď na úvod pri našej návšteve Jaroslava Paulovičová, riaditeľka ZŠ Jozefa Kronera v Martine.

Opakujúce sa povinnosti

Vstup do školy podlieha rôznym povinnostiam. Skôr kým sa žiaci dostanú do šatní, musia si pred dverami vydezinfikovať ruky, potom im je školníkom či vychovávateľkami zmeraná teplota.

Je to tzv. ranný filter, ktorý už dávnejšie, ešte pri prvej vlne pandémie, odporúčali zaviesť hygienici.

Rodičia detí tiež museli pred návratom do školy vyplniť vyhlásenie o bezpríznakovosti.

„Väčšina z nich nám ho zašle elektronicky. Nie je to žiadna novinka, sú už na to zvyknutí. Predkladá sa vždy, ak dieťa nie je v škole viac ako tri dni,“ vysvetlila riaditeľka školy.

Pred nástupom do školy bolo školou rodičom odporúčené, aby deti otestovali domácimi antigénovými testami. „Na začiatku školského roka každý, kto prejavil záujem, dostal od nás 25 kusov testov. V blízkom čase by sme mali na každého žiaka dostať ďalších päť, musíme si ich však vyzdvihnúť v Žiline. Keďže sa odporúča testovať dvakrát do týždňa, testy sa rýchlo míňajú a bude treba chodiť po ďalšie, čo je časovo dosť náročné. Žiaľ, často riešime záležitosti, ktoré so vzdelávaním nesúvisia,“ povzdychla si Jaroslava Paulovičová.

Najmä na začiatku pandémie nikto poriadne nevedel, čo ho na druhý deň čaká. Teraz sa školstvo aspoň drží tzv. covid automatu či manuálu, ktorý nastavil aspoň aké-také pravidlá. Zahnuté v nich je aj to, aby sa triedy medzi sebou nemiešali, čo si vy-

žadovalo prijať viacero opatrení. Zrušili sa napríklad spoločné hodiny telesnej výchovy, zmenil sa režim pri výdaji obedov.

Na konci novembra pribudla škole, ako aj iným zamestnávateľom, ďalšia povinnosť – zabezpečiť raz do týždňa testovanie pre zamestnancov, ktorí nie sú očkovaní. Takých je len pár.

V karanténe boli len triedy

Na „Kronerke“ počas tretej vlny pandémie komplet školu zatvárať nemuseli. V karanténe sa postupne ocitli niektoré triedy, najmä z druhého stupňa.

„Do konca októbra sa nás koronavírus prakticky významnejšie nedotkol, od novembra to už bolo o čosi horšie. Navyše v decembri pred prázdninami sa pre ročníky II. stupňa centrálné nariadilo online vyučovanie, čo zas prinieslo isté komplikácie, s ktorými sa bolo nutné vyrovnáť. Neustále riešime zmeny v rozvrhu, zastupovanie. Našťastie, máme dobrý kolektív a jeden za druhého zaskočíme. Otázka je, dokedy sa to dá vydržať,“ zamyslela sa riaditeľka školy.

Všetko je inak

Učitelia varujú, že vedomostná úroveň žiakov sa vplyvom pandémie zhoršila. Rozbitý

je prakticky už tretí školský rok, i keď ten aktuálny nie až natoľko ako tie prvé dva.

„Zameškané sa ťažko dobíha, medzi žiakmi sa prehlbujú vedomostné rozdiely. Klasické prezenčné vyučovanie sa dištančným nedá plnohodnotne nahradiť. Sú žiaci, ktorí svoje povinnosti berú vážne, no sú aj takí, ktorí si ich zľahčujú. Na vyučovanie sa síce pripoja, ale nevenujú sa mu tak, ako by bolo treba. To nás veľmi trápí,“ opísala skúsenosti z online vyučovania Jaroslava Paulovičová.

Pandémia koronavírusu zmenila v školách mnohé, prakticky neostal kameň na kameni. Iná je najmä príprava na online vyučovanie, ktorá je časovo oveľa náročnejšia, no aj napriek obrovskej snahe pedagógov nedosiahne taký efekt, ako je to pri prezenčnom vyučovaní. Priamy kontakt učiteľa so žiakom nič nenahradí.

Covid-19 najmä počas dištančného vzdelávania žiakov obral o zabehnuté stereotypy – systém učenia, samohodnotenia, deťom sa vzdialili kamaráti, menej sa spolu stretávajú. A nemajú sa tiež s kým porovnať.

„Pri online vyučovaní im navyše odpadli aj také bežné povinnosti ako pravidelný budíček, obliekanie sa do školy či povinnosť prísť do triedy načas. Toto žiakom vyhovovalo len istý čas, ale už ich táto voľnosť nebaví. Niektorí to decembrové zatvorenie škôl chápali aj ako krivdu. Nerozumejú tomu, že obchody boli plné a školy prázdne. Ťažko sa im to vysvetľuje. Zvlášť pri ôsmakoch či deviatakoch možno pozorovať obavy z toho, či zvládnu prechod na stredné školy. Sami na sebe vidia, čo všetko nevedia a mali by už v tomto čase vedieť. A nároky sú vysoké,“ zdôrazňuje Iveta Lesáková, učiteľka slovenského jazyka.

Roman Kopka



Ranný filter, pri ktorom sa deťom meria teplota, je už v školách samozrejmosťou.
Foto: Roman Kopka



Ak chceme v Košútoch križovatku, treba vlastniť pozemky pod ňou

Mesto sa krok po kroku približuje k méte vlastniť kľúčové stavby a pozemky v priestore malej okružnej križovatky v Košútoch. Keď ich nadobudne, bude môcť zmeniť dočasnú križovatku na definitívnu – svetelnú.

Už dvanásť rokov trvá „dočasnosť“ kruhovej križovatky v Košútoch. Mala trvať iba dva a nahradiť ju mala svetelná križovatka. Na provizorium občas upozorňovali tlačové správy, ktoré naznačovali aj možnosť návratu k pôvodnému stavu v tomto dopravnom uzle.

Všetci, ktorí cestujú do a z Martina, a najmä obyvatelia Košút, vedia, že návrat znamená katastrofu. Hustota premávky v tomto bode, najmä v rannej a odpoľudňajšej špičke, by bola nezvládnuteľná.

Perspektívu má riadna križovatka

Martinskej radnici nemožno uprieť, že sa k téme stavala čelom. Pôvodný zámer z roku 2009 rátať v Košútoch s veľkou kruhovou križovatkou. Kaufland však v časovom horizonte, ktorý mal k dispozícii, nedokázal vysporiadať pozemky. V čase otvorenia obchodného centra zostalo preto pri provizórnom riešení.

Aktivita úradu sa za roky provizória sústreďovala najmä na predlžovanie zmluvy o správe a údržbe malej okružnej križovatky, ako znie jej oficiálny názov, ale aj snahu o získanie pozemkov pod križovatkou do svojho majetku a na navrhnutie trvalej križovatky v tomto dopravnom uzle.

Tá by perspektívne vyriešila aj prepojenie západnej a východnej dopravnej kostry mesta podľa nového územného generelu dopravy a mala by obsluhovať celé územie Košút aj s ohľadom na perspektívu jeho rozvoja.

Projektová dokumentácia tejto križovatky pre stavebné konanie je už hotová, zabezpečuje ju Útvár hlavného inžiniera mesta.

Mesto chce získať kontrolu nad uzlom

Spomínaná informatívna správa bola ďalším z kľúčových krokov k trvalému riešeniu dopravnej situácie v košútskom uzle. Terajšie vedenie radnice ním pokračuje v snahe získať kontrolu nad priestorom križovatky s perspektívou jej definitívneho riešenia.

Okružná križovatka mala časovo limitované užívanie, preto mesto ešte v mi-

MESTO A KRIŽOVATKA

August 2019 – prijalo sa uznesenie o majetkovoprávnom vysporiadaní malej okružnej križovatky a vypracovaní projektovej dokumentácie pre územné konanie na časť trasy východného mestského okruhu v napojení na cestu I/65 v Košútoch

Marec 2021 – mesto kúpnu zmluvou nadobudlo pozemky, na ktorých sa nachádza časť telesa kruhovej križovatky (bez bypassu)

August 2021 – odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií OÚ Žilina

predĺžil termín užívania dočasnej stavby okružnej križovatky do konca roka 2025

September 2021 – mestské zastupiteľstvo schválilo nadobudnutie samotného telesa stavby okružnej križovatky, kúpna zmluva sa momentálne pripravuje a pripomienkuje

September 2021 – komisia dopravy pri MsZ odporúča okrem okružnej križovatky odkúpiť aj bypass a pozemky pod ním do vlastníctva mesta

Október 2021 – MsZ poveruje primátora mesta rokovať o nadobudnutí pozemku pod bypassom s majiteľmi a vyčleniť na kúpu v rozpočte peniaze



Tento kruhový objazd v Košútoch mal byť len dočasný, no prežil do dnešných chvíľ.
Foto: Viera Legerská

nulom roku požiadalo odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií OÚ Žilina o predĺženie užívania dočasnej stavby spomínanej okružnej križovatky. Dostalo ho, platí do konca roka 2025, ale netýka sa bypassu.

Časť pozemku pod ním vlastní košická firma Europrojekt Theta. Preto zastupiteľstvo ešte v septembri odporučilo, aby mesto okrem okružnej križovatky odkúpilo aj bypass a pozemok pod ním.

V majetkovom sumári chýba bypass

Na októbrovom rokovaní odsúhlasilo aj zámer nadobudnúť tento pozemok do vlastníctva mesta. Odporučilo primátorovi Jánovi Dankovi, aby rokoval so spomínanou košickou firmou, obstaral znalecký posudok na stanovenie hodnoty pozemku, ktorý bude slúžiť ako podklad k rokovaniu a v tejto súvislosti aj k predloženiu návrhu na rozpočtový rok, aby sa zabezpečili financie na odkúpenie pozemku.

Od úspechu tohto zámeru bude súvisieť aj ďalšia rozvojová aktivita mesta, a síce výstavba novej veľkej svetelnej križovatky v tomto území.

„Tento rest sme zdedili, cieľom mesta je neprísť o bypass a nezablokovať celú dopravu v tomto úseku,“ dôvodil pri predkladaní tohto zámeru v pléne poslanec Dalibor Steindl. Poslanci ho schválili pomerom hlasov 20 za, 1 proti, hlasovania sa nezdržal ani jeden z nich.

Viera Legerská

Martinčania čelili výpadku tepla

Niekde sa teplo v bytoch a domoch obnovilo po pár hodinách, no vo viacerých martinských mestských častiach odstránenie poruchy trvalo podstatne dlhšie.

Stovky domácností v Martine, ale aj v susedných Vrútkach doslova na vlastnej koži pocítili výpadky v dodávkach tepla a teplej vody.

Niektoré rodiny v Záturčí mali studené radiátory a chladnú vodu ešte aj v piatok ráno, hoci prvé informácie o poruche sa objavili už počas druhého januárového utorka napoludnie.

Dosah aj na školy

V ZŠ s MŠ na Podhájskej ulici na jeden deň, konkrétne v stredu 12. januára, prerušili vyučovanie, pričom vyučovacie hodiny skracovali na „Hurbanke“, v ZŠ s MŠ na Dolinského ulici v Priekope a aj v ZŠ Aurela Stodolu v Záturčí. Deti sa učili oblečené vo vetrovkách a kabátoch. No a keď sa vrátili domov, o nič lepšie to nebolo.

„Pri manipulácii na sieťových rozvodoch tepla nastal výpadok obehového systému. Pri následnom pokuse o nábeh bolo zistené vysoké doplnovanie, ktorého príčinou boli poruchy na horúcovodnej sieti v mestských častiach Podháj, Priekopa a Záturčie,“ objasňovala problémy s dodávkou tepla An-

drea Devánová, manažérka marketingu štátneho Teplárenského holdingu, ktorého súčasťou je aj martinská tepláreň.

Dodávka tepla bola postupne už od utorka popoludnia obnovovaná, niektoré domácnosti, napríklad na Ľadovni, výpadok tepla ani nepocítili. V iných mestských častiach museli tepelnú nepohodu strpieť ľudia podstatne dlhšie.

Zastaraná distribučná sieť

„Problémy s dodávkami tepla spôsobuje zastaraná distribučná sieť. Riešením je výmena a opravy najviac poruchových úsekov. S väčšími opravami začneme hneď po konci vykurovacej sezóny. Potrubia poprepájame tak, aby sme prípadné poruchy mohli opravovať bez rozsiahlych odstávok. Komplexná obnova rozvodov, v rozsahu viac než stovky kilometrov, však nie je záležitosťou jedného roka. Máme už na to pripravené projekty a veríme, že časť z nich sa podarí zafinancovať z peňazí z modernizačného fondu,“ naznačuje riešenie často opakujúcich sa problémov s dodávkou tepla v Martine Andrea Devánová.

Roman Kopka



O výrobu a dodávku tepla sa v Martine stará aj Martinská teplárenská spoločnosť, ktorá je súčasťou štátneho teplárenského holdingu.
Foto: Roman Kopka

Stromčeky ku kontajnerom

V Brantneri Fatra už začiatkom januára začali s odvozom vianočných stromčekov. Každý z nich bude energeticky zhodnotený.

Odvoz komunálneho odpadu sa v prvých týždňoch roka rozširuje o vianočné strom-

čeky. Z aglomerácie Martina ich Brantner Fatra začal zberať od 4. januára a bude s tým pokračovať do konca januára.

Stromčeky zbavené ozdôb treba uložiť ku kontajnerovým stojiskám (bytové domy), alebo na verejne prístupné miesto (rodinné domy). Je tu aj možnosť odviezť stromček do zberného dvora firmy na Robotníckej ulici.

Každý vianočný stromček bude zoštiepokovaný a energeticky zhodnotený. **(vl)**

SPOJENÁ ŠKOLA

MARTIN

Československej armády 24

Nevieš sa rozhodnúť? Príď k nám!

Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre strojárstvo a ostatnú kovospracúvaciú výrobu Pilotné centrum odborného vzdelávania v cudzom jazyku

Ponúkame štúdium v jednej z najlepších stredných odborných škôl na Slovensku. Spojená škola v Martine so svojimi organizačnými zložkami Strednou odbornou školou strojárskou, Strednou odbornou školou podnikania a Strednou odbornou školou rybárskou patrí aj medzi najväčšie odborné školy u nás. Zriaďovateľom je Žilinský samosprávny kraj.

Škola má vyše 500 žiakov v 28 triedach v 8 študijných, 3 učebných a 2 odboroch na ukončenie základnej školskej dochádzky. O rast žiakov sa stará 93 pracovníkov – 53 pedagogických a 40 nepedagogických. Za vyše sedem desaťročí vychovala 34 000 absolventov.

V tomto školskom roku v nej študuje vyše dvesto žiakov v duálnom systéme vzdelávania. A práve duálne vzdelávanie ju robí tak populárnou. Škola spolupracuje s najvýznamnejšími firmami vo svojom regióne, ktoré po skončení štúdia ponúkajú žiakom skvelé pracovné príležitosti a možnosť uplatniť sa na trhu práce. Kto nás odporučí mladým ľuďom vychádzajúcim z deviatego ročníka základnej školy, určite to nerobí zo závidy. Naša škola si drží výborné meno v podnikateľskom prostredí a absolventi patria medzi zručných a poctivých pracovníkov v každej firme. Preto sa pozornosť na Spojenú školu upriamuje čoraz častejšie a časté návštevy významných hostí končia práve vo výučbových priestoroch tohto zariadenia.

Moderný tartanom vynovený štadión, dve telocvične, workoutové ihrisko lákajú aj športovcov, aby počas štúdia mohli vyvíjať aktivity vo futbale, hádzanej, hokeji, atletike. Pre športovcov je priam ideálne štúdium v našej škole. Blízkosť športovísk a úzka spolupráca s trénermi sú obrovskými výhodami. Bez predsudkov sa držíme: Zo školskej lavice priamo k pracovnému stolu.

Ponuka študijných odborov v školskom roku 2021/2022

Absolventi študijných odborov môžu pracovať v strednej oblasti riadenia, pokračovať v štúdiu na vysokých školách najmä technického zamerania.

6341 M škola podnikania/Duálne vzdelávanie

Absolvent je pripravený na kvalifikované riadenie malého a stredného podniku. Má teoretické a praktické vedomosti na založenie vlastnej podnikateľskej spoločnosti, v riadení podnikovej činnosti, resp. je schopný pripraviť koncepciu dosiahnutia podnikateľských cieľov organizácie.

2411 K mechanik nastavovač/Duálne vzdelávanie/Štátne vzdelávanie

Ovládanie a nastavenie klasických strojov, NC a CNC strojov, ich príslušenstva, zostavenie technologických postupov, zhotovenie programov k NC a CNC strojom.

2426 K programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení / Duálne vzdelávanie/Štátne vzdelávanie

Samostatná práca na klasických strojoch a zariadeniach, obsluha a programovanie automatizovaných strojárskych zariadení, tvorba technickej dokumentácie a riadiacich programov pre stroje a zariadenia na PC, vytváranie programov kovospracujúceho centra.

2447 K mechanik hasičskej techniky/Štátne vzdelávanie

Vie zabezpečovať starostlivosť o zverené technické prostriedky, opravu a kontrolu ich stavu a výkon strojnej služby pri zdolávaní požiarov a havárií. Dokáže vykonávať hasiace práce, záchranu osôb a majetku v rizikových podmienkach, s použitím základnej a špeciálnej požiarnej, vyslobodzovacej a dýchacej techniky. Môže sa uplatniť ako profesionálny hasič v protipožiarnych útvaroch.

2682 K mechanik počítačových sietí/Štátne vzdelávanie

Je zameraný na získanie vedomostí z oblasti spôsobu používania, spracovania a prenosu informácií, informačných technológií, hardware, software a počítačových sietí. Absolvent vie skladať a opravovať PC zostavy, inštalovať PC komponenty a potrebné programy. Vie navrhnúť PC sieť, konfigurovať sieťové zariadenia, vykonávať údržbu a opravy celej PC siete.

2679 K mechanik mechatronik/Duálne vzdelávanie

Absolvent je schopný vykonávať základné operácie pri kontrole, diagnostikovaní, nastavovaní a opravách na elektrických rozvodoch, elektrických, elektropneumatických a hydraulických pohonoch, regulačnej technike, ako i počítačmi riadených moderných technológií.

2697 K mechanik elektrotechnik/Duálne vzdelávanie

Výroba a zapojenie elektronických zariadení, odstraňovanie porúch jednotlivých celkov, opravy podľa technickej dokumentácie, práce s programovým vybavením riadiacich systémov, odstraňovanie programov. Uvedený odbor má oblasti: informačné technológie, autoelektronika, spotrebná technika, automatizačná technika.

3693 K technik energetických zariadení budov/Duálne vzdelávanie

Absolvent je pripravený uplatniť sa ako kvalifikovaný stredný technický pracovník schopný samostatne vykonávať činnosti v oblasti technického zariadenia budov vrátane elektroinštalácií, ich montáž, údržbu, opravu a vykonávať skúšky, servis, diagnostikovanie a odstraňovanie porúch na energetických, elektrických a plynových zariadeniach budov a ich príslušenstve, poskytovať energetické služby a poradenstvo pri navrhovaní energetických zariadení budov a uvádzať ich do prevádzky.

4215 M Rybárstvo/Duálne vzdelávanie

Študijný (maturitný) odbor 4215 M

Rybárstvo nájde uplatnenie u firiem zaoberajúcich sa chovom, lovom, spracovaním a distribúciou rýb, v rybárskom zväze, odchovoňoch a predajniach akvarijných rýb, vodohospodárskych podnikoch, štátnej správe (odbor životného prostredia). Teoretické vyučovanie zahŕňa všeobecné predmety rybárskeho zamerania, hydrochémie, technológiu chovu a spracovania, základy ekológie, informatiku, ekonomiku. Vyučovanie je zaradené do duálneho systému vzdelávania, čo umožňuje viesť praktický výcvik v zmluvne dohodnutých rybárskych a vodohospodárskych strediskách a podnikoch. Odborná prax v zmluvne dohodnutých rybárskych spoločenstvách v regióne.

Ponuka učebných odborov v školskom roku 2021/2022

Absolventi učebných odborov sú kvalifikovaní pracovníci, môžu si zvyšovať kvalifikáciu v nadstavbovom štúdiu v našej škole.

2433 H obrábач kovov/Duálne vzdelávanie

Trieskové obrábanie na klasických strojoch (brúška, sústruh, fréza), absolvent zvláda i obsluhu CNC strojov.

2487 H 01 – autoopravár mechanik / Duálne vzdelávanie

Komplexná diagnostika, opravy a údržbu cestných motorových vozidiel, včítane alternatívnych pohonov. Uplatnenie nájdešnielen v opravách áut, ale taktiež pri ich výrobe alebo v príbuzných strojárskych odboroch, v distribúcii a predaji náhradných dielov.

2683 H 11 elektromechanik – silnoprádová technika / Duálne vzdelávanie

Absolvent vie skúšať a obsluhovať všetky elektrické stroje a zariadenia, obsluhovať výrobné el. energie, prevádzkovať a opravovať vonkajšie a vnútorné rozvody.

Odbory slúžiacie na ukončenie školskej dochádzky. Prihlásiť sa môžu žiaci s ukončeným 8. ročníkom ZŠ.

2478 F strojárská výroba

Jednoduché práce pri výrobe a montáži strojových súčiastok a mechanizmov.

2498 F technické služby v autoservisoch

Uplatnenie v pneuservisoch a autoservisoch.

Deti a žiaci súťažili v Odkaze sv. Martina

Cieľom 17. ročníka súťažného projektu Odkaz sv. Martina bolo pripomenúť si 160. výročie Memoranda národa slovenského, ktoré sa stalo zásadným štátoprávnym programom predstavujúcim politické a kultúrne ciele slovenského národa.

Do súťaže sa zapojilo 26 detí z jedenástich materských škôl a 17 žiakov zo šiestich základných škôl z Martina. Ich práce hodnotila komisia v zložení Tatiana Červeňová (zástupkyňa primátora mesta), Bruno Horecký (predseda komisie školstva, vzdelávania a mládeže pri MsZ) a Nataša Vaňková (ZUŠ).

Deti materských škôl a žiaci 1. stupňa základných škôl výtvarne spracovali tému Namaľuj a napíš.

Víťazi kategórie materské školy:

Stela Stašová, ZŠ s MŠ Priehradná - práca „Ja som Slovák“

Viktória Janotová, MŠ Tajovského - práca „L ako? Les, listy, labuť, lekno...“

Stela Holečková, ZŠ s MŠ Priehradná - práca „Domov“

Cena poroty:

Le Quynh Chi, MŠ Nálepčova - práca „Prúdenie slov“

Víťazi kategórie 1. stupeň základnej školy:

Ema Dundeková, ZŠ P. Mudroňa - práca „Memorandum“

Eliška Cetlová, ZŠ Alexandra Dubčeka - práca „Minulosť a prítomnosť“

Tamara Thomková, ZŠ Alexandra Dubčeka - práca „Kto ma naučil používať slová“

Žiaci 2. stupňa základných škôl spracovali tému Memorandum národa slovenského v dvoch oblastiach – literárna práca a powerpointová prezentácia (video).

Ocenenie v kategórii 2. stupeň základnej školy – lit. práca:

Alexandra Gondošová, ZŠ s MŠ Priehradná -

poézia s názvom „Moja reč je skvost, moja krajina je dar“

Víťazi kategórie 2. stupeň základnej školy – powerpointová prezentácia:

Alex Bracke, Sofia Bučková, Vanessa Frková, ZŠ Alexandra Dubčeka - práca „Memorandum národa slovenského“

Antónia Brezianska, Simona Pischová, Patrícia Plicová, ZŠ s MŠ, Podhájska, práca „Memorandum – rodný list Slovenska“

Naomi Harániová, Adam Mandát, Juraj Černák, ZŠ s MŠ, Priehradná, práca „Spomínanie na pamiatku“

Ocenenie za video:

Lea Závatzká, ZŠ s MŠ Hurbanova - video „Memorandum z pohľadu Ley“

(HB, BH)



Ocenená práca Stely Stašovej z MŠ na Priehradnej ulici.



Víťazná práca Emy Dundekovej zo ZŠ P. Mudroňa

Desiatka udalostí, ktoré v roku 2021 hýbali Martinom

Napriek pandémie koronavírusu, ktorá silno udrela začiatkom minulého roku a potom znovu na jeseň, sa v našom meste významne investovalo vo viacerých oblastiach. Výrazne sa ľady pohli v športovej infraštruktúre, otvorila sa nová cyklotrasa popri rieke Turiec, budovali sa a opravovali komunikácie. Zásadné zmeny nastali v odpadovom hospodárstve, založil sa sociálny podnik a nepochybne prelomovou udalosťou v histórii Martina je vznik mestského dopravného podniku.

1. Začala sa nová éra MHD



Na konci minulého roku vypršala zmluva medzi mestom Martin a SAD Žilina o prevádzkovaní MHD v našom meste. Radnica spolu s poslancami vo februári 2021 rozhodli, že nový tender už nevyplíšu a MHD v Martine bude od 1. 1. 2022 zabezpečovať novovzniknutý Dopravný podnik mesta Martin. Za pár mesiacov, čo inde trvá aj viac ako rok či dva, sa vedeniu dopravného podniku v úzkej súčinnosti s martinskou radnicou okrem mnohých iných záležitostí podarilo vysúťažiť 35 nových ekologických a moderne vybavených autobusov, dohodnúť sa so SAD Žilina o prechode približne 70 šoférov do novej firmy, zabezpečiť plničku plynu, nájsť vhodné, i keď zatiaľ len dočasné, depo, postaviť linky a podľa nich vypracovať cestovný poriadok. Spustil sa aj výdaj nových dopravných kariet, o ktoré prejavilo záujem približne 15-tisíc ľudí nielen z Martina, ale i širšieho okolia. Bolo to hektické, ale všetko sa stihlo. Je to však len začiatok novej éry a v rámci MHD bude stále čo vylepšovať.

2. S kuchynským odpadom sme začali ako prví

Od 1. februára minulého roku sa v Martine – v prvom meste na Slovensku – spustil zber a odvoz kuchynského odpadu. Pred bytové domy v mestských častiach bolo rozmiestnených 480 kusov nových hne-

dých 1 100-litrových kontajnerov. K rodinným domom pre vyše 3 800 domácností zas putovalo takmer 600 kusov 120-litrových nádob. Kuchynský odpad sa vyváža do približne 100 km vzdialených Bošian v okrese Topoľčany. Na novinku si Martinčania pomerne rýchlo zvykli, hoci ešte zďaleka nie všetci, a v niektorých hneď kontajneroch sa objavil aj odpad, ktorý s tým kuchynským nemá nič spoločného. Len za prvý mesiac sa vyzbieralo 41,6 tony kuchynského odpadu.

3. Cyklotrasa očarila ľudí



Na konci mája minulého roku bola v Martine slávnostne otvorená nová cyklotrasa, ktorá popri nábřeží rieky Turiec spojila Martin s Vrútkami. Obyvatelia mesta si ju i vďaka atraktívnemu a tichému prostrediu rýchlo obľúbili a často ju využívajú nielen cyklisti, ale aj rekreační bežci, na prechádzky zas napríklad i mamičky s kočíkmi. Aj preto je na nej občas tesno. Obojsmerná cyklotrasa v dĺžke 2,79 kilometra spĺňa najmodernejšie štandardy čo sa týka povrchu, označenia i osvetlenia. Povrchovo je upravená asfaltobetónom, pričom pozdĺž trate je umiestnených päť cyklistických odpočívadiel s drobným mobiliárom. Do výstavby cyklotrasy sa investovalo 1,8 milióna eur a z 86 percent bola zaplatená prostredníctvom eurofondov.

4. Hokejová hala je konečne na svete



Písal sa rok 2006, keď sa v Martine začalo s výstavbou novej tréningovej hokejovej haly. Vtedy ani najväčším pesimistom nenapadlo, že hokejisti vykorčuľujú na ľad až po takmer pätnástich rokoch od polozenia jej základov. To, čo predtým dlhé roky z rôznych dôvodov nešlo, sa teraz stihlo za pár mesiacov. Nový športový stánok je určený najmä hokejovým talentom i krasokorčuliarom. Hokej si však v hale zahrajú aj rekreační športovci. Projekt vyšiel radnicu na viac ako 2 milióny eur. Zo strany mesta Martin ide po rekonštrukcii šatní na zimnom štadióne v sume 769 250 eur už o druhú veľkú investíciu do martinského hokeja.



5. Sociálny podnik pomáha ľuďom i mestu

V minulom roku úspešne odštartoval svoju činnosť aj novozaložený Sociálny podnik

mesta Martin. Hneď v úvode dal prácu 23 ľuďom, vo väčšej miere aj znevýhodneným. Zdravotne i sociálne. Napokon, pomáhať znevýhodneným občanom je jednou z priorít sociálneho podniku. Ďalšou je šetriť finančné prostriedky mestu pri opravách či údržbe mestského majetku. Podnik chce byť napríklad predĺženou rukou školských zariadení pri riešení havarijných stavov, pomôcť vie pri zimnej údržbe, ale aj úprave zelene. Rozpracovaný je aj projekt Dajme šancu starým veciam. Pracovníci martskeho sociálneho podniku majú na starosti aj renováciu ubytovne pri teplárni, ktorú vlni odkúpilo mesto.

6. Skejtpark si rýchlo našiel priaznivcov



Do popredia sa okrem tradičných športov dostávajú aj moderné, ktoré možno označiť i za adrenalínové. Na požiadavky doby i mladej generácie reagovalo mesto Martin najprv výstavbou pumptrackovej dráhy, ku ktorej v závere minulého roka pribudol aj špičkový skejtpark, ktorý sa rozlieha na ploche takmer tisíc metrov štvorcových. Plocha je z väčšej časti betónová, no čiastočne sa na jar zazelená aj trávou, pričom sa počíta aj s výsadbou nízkych kríkov. Do nového športoviska mesto investovalo približne 235-tisíc eur.

7. Pltníky sa rozrastajú



Mesto Martin v minulom roku ukončilo II. etapu výstavby rekreačno-sportového areálu na Pltníkoch. Ku kvalitnému futbalovému ihrisku s umelým trávnikom pribudla budova so zázemím pre športovcov. Vzni-

kol tak priestor pre šatne, toalety, sprchy, v budove sa nachádza i miestnosť pre rozhodcov, zdravotníkov, nezabudlo sa ani na klubovňu. Pri ihrisku sa ďalej vybudovala miestnosť pre správcu, skladové priestory i verejné toalety, ktoré sú určené aj pre návštevníkov ďalších športovísk, či cyklotrasy. K areálu sa vybudovala aj prístupová cesta i desiatky parkovacích miest. Nové sú i chodníky s oddychovou zónou a aj asfaltový okruh, ktorý je vhodný napríklad pre korčuliarov. Na jar sa v plnej kráse prejaví aj sadová úprava celého okolia. Mesto Martin v rámci II. etapy preinvestovalo viac ako 1,5 milióna eur, avšak skvelou správou je, že z Fondu na podporu športu získalo na tento účel 595 883,47 eura.

8. V širšom centre mesta vylepšovali komunikácie



Rok 2021 bol aj napriek pandémie i rokom vylepšovania miestnych komunikácií. Po rozkopávkach na východnej strane Kollárovej ulice bol opravený dlhý chodník vedúci prakticky až od Smíchova po začiatok nemocnice. Úplne nový chodník sa vybudoval aj na Novákovej ulici v blízkosti martskej železničnej stanice, ktorý vedie až k železničnému priestorisku pri bývalej stoličkovej. Aj týmto počínom sa značne zvýšila bezpečnosť ľudí, ktorí týmto miestom prechádzajú. V širšom centre mesta sa tiež postavila úplne nová prístupová komunikácia pri ZUŠ na Mudroňovej ulici v Martine spolu s parkovacími miestami. Výrazne sa tak k lepšiemu zmenili podmienky pre zamestnancov i žiakov školy či ich rodičov, ktorí sa najmä počas daždivých dní brodili vo vode a blate. Zjednodušilo sa i zásobovanie blízkej školskej jedálne. Chodníky sa napríklad opravovali aj na Severe či v Priekope a v tejto oblasti sa bude pokračovať i v tomto roku, na čo sa z rozpočtu mesta vyčlenilo 1,4 milióna eur, 200-tisíc do každej mestskej časti.

9. Nová nemocnica je bližšie k cieľu

Martinčanov a Martinčanky nepochybne potešila aj správa, že výstavba novej špičkovej nemocnice, ktorá má vyrásť v lokalite Malá Hora, dostane od vlády zelenú. Na začiatku roka bolo okolo projektu viacero



nejasností, riešili sa problémy v rámci plánovania investícií, no napokon všetko dobre dopadlo a peniaze na ďalšiu časť projektovej dokumentácie boli vyčlenené. Pozitívny posun nastal aj pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie, keď envirorezort zamietol rozklady odporcov výstavby novej nemocnice proti svojmu záverečnému stanovisku. Podľa primátora Jána Danku, ktorý ešte ako dekan Jesseniovej lekárskej fakulty spolu so svojimi kolegami výstavbu nemocnice inicioval, zvíťazila v tejto otázke profesionalita a odbornosť a Nemocnica budúcnosti v Martine tak podľa jeho slov môže začať naberať reálne kontúry. Výstavbu novej nemocnice má vláda financovať z Plánu obnovy.

10. Dom kultúry v Záturčí sa zmenil na nepoznanie



Začiatkom septembra minulého roku predstavitelia mesta Martin slávnostným prestrihnutím pásky otvorili zrenovovaný Dom kultúry v Záturčí. Projekt rekonštrukcie bol najväčšou investíciou v tejto mestskej časti v posledných rokoch. Stará budova sa v priebehu 16 mesiacov komplexnej rekonštrukcie zmenila na moderný objekt so širokospektrálnym využitím. Vo vynovenej sále sa počíta s organizáciou rôznych kultúrno-spoločenských podujatí, v kultúrnom dome však nájdu svoje zázemie i ochotníci, hasiči či stolní tenisti. Keďže súčasťou vynovených priestorov je i moderne vybavená kuchyňa, vhodné sú i na organizáciu rôznych rodinných slávností – či už svadieb, alebo okrúhlych výročí. Celkové náklady na rekonštrukciu domu kultúry sa vyšplhali na 849 355 eur a práce boli ukončené v júni 2021.

Roman Kopka

Foto: Roman Kopka, archív mesta Martin, MY TN, archív JLF Martin

Koronavírus aj mestu komplikoval život, no investície do rozvoja nezastavil

Martinský rok 2021 bol podľa primátora mesta Martin Jána Danku aj napriek pretrvávajúcej koronakríze rokom mnohých prospešných aktivít či investícií. V tomto roku sa radnica spolu s poslancami sústreďujú na dokončenie viacerých rozbehnutých projektov, pričom veľkou výzvou najbližšieho obdobia bude aj ochrana životného prostredia.

Máme za sebou rok 2021. Aký bol?

Určite to nebol bežný rok, práve naopak. Prakticky hneď od jeho začiatku s výnimkou niekoľkých letných týždňov ho po celý čas sprevádzala pandémia koronavírusu, ktorá miestami tvrdo i bolestne zasiahla do našich životov. A aj ich nekompromisne brala, čo mi je veľmi ľúto.

Minulý rok bol aj rokom mnohých obmedzení, ktoré akoby nemali konca. Trpela ekonomika, podnikanie, školstvo, kultúra i šport, preťažené sú nemocnice. A zabráť, prirodzene, dostávala aj samospráva.

Ako sa to prejavilo v našom meste?

Napríklad tak, že mnohé procesy sa ťažšie presadzujú a navyše aj dlhšie trvajú. To, čo sa za pár týždňov dalo za normálnych okolností rýchlo vyriešiť, teraz trvá aj mesiace. Navyše mnohé technické úkony sme boli nútení opakovať. Týkalo sa to aj verejných súťaží. Neúmerne stúpili ceny i v stavebníctve a mnohí víťazi výberových konaní časom deklarovali, že za vysúťažené finančné podmienky nedokážu stavbu dokončiť. Je to aj prípad rekonštrukcie bývalého posádkového klubu armády v amfiteátri, kde bude sídliť naše CVČ Kamarát. Problémy sú aj s materiálom, covid narušil mnohé obchodno-dodávateľské vzťahy, firmy sa borili aj s pracovnou silou, mnoho zamestnancov sa ocitlo v karanténe. Mám obavy, že koronavírus a jeho rôzne mutácie ešte nepovedali posledné slovo, avšak musíme sa s ním naučiť žiť, nemôže nás donekonečna blokovat.

Cez to všetko, a aj vďaka úsiliu mojich kolegov z vedenia mesta, poslancov a poslankyň zastupiteľstva a v neposlednom rade pracovníkov mestského úradu, sme v náročných podmienkach dokázali aj veľa urobiť,

za čo sa chcem všetkým poďakovať. Rovnako tak aj mnohým Martinčanom a Martinčankám, od ktorých sme cítili podporu.

Ako sa zmenil Martin v minulom roku?

Prelomovou udalosťou je nepochybne založenie dopravného podniku a najmä prevzatie zodpovednosti za MHD. V prvý deň roku vyštartovali do ulíc nové ekologicky a aj moderne vybavené autobusy, ktoré cestujúcim prinesú vyšší komfort. Iste, sme len na začiatku, objavujú sa aj pôrodné bolesti, ale tie sa postupne vyriešia. Dopravný podnik bol založený doslova na zelenej lúke, mali sme na to len pár mesiacov, no množstvo ťažkých úloh manažment podniku aj v súčasnosti s mestom zvládol. Štart dopravného podniku nie je konečnou stanicou, ale, naopak, začiatkom ďalšieho rozvoja verejnej dopravy v Martine, ktorá má slúžiť ľuďom. Nie všetci nám v tomto smere verili, často sme aj z radov istej časti poslancov počuli i hlasy, ako sa to robí zle a ako sa to nestihne. Realita je iná a verím, že ju registrujú aj Martinčania.

Vnímáte to aj ako osobný úspech?

Teším sa z toho, že sme spolu s mnohými poslancami a poslankyňami našli odvahu a išli do toho. Nie však pre osobný úspech, ja si aj tým, čo mám v profesnom živote za sebou, naozaj nič nepotrebujem dokazovať. Do tohto projektu sme sa pustili kvôli našim obyvateľom, ktorí si už zaslúžia kvalitnejšiu i modernejšiu MHD. Zmena bola nutná a volali po nej aj mnohí občania. Ja som presvedčený, že sme si vybrali správnu cestu a čas ukáže a potvrdí jej opodstatnenosť. Tento projekt nie je projektom na jed-



no volebné obdobie, ale ďaleko presahuje horizont mnohých ďalších. Navyše mnohé záležitosti môžeme už teraz reálne ovplyvňovať – trasy, linky, početnosť spojov, čo sme predtým nemali až tak úplne v rukách.

Často vám je pripomínaný aj sľub z predvolebného obdobia o bezplatnej MHD...

Ten sľub sa však týkal aj presadenia modernej ekologickej verejnej dopravy v meste, na čo sa už aj účelovo akosi zabúda. Ale poďme k vašej otázke. Pokiaľ viem, tak volebné obdobie primátora je štvorročné a k jeho naplneniu mi chýba ešte necelý rok. Ja sa tejto myšlienky nevzdávam a bezplatná verejná doprava v meste je stále jednou z možností. K tomu, aby sme k nej ale pristúpili, potrebujeme dáta, ako je MHD využívaná, aké skupiny ľudí sa autobusmi vozia, aké zľavy si uplatňujú. Keď to budeme vedieť a známe budú aj celkové náklady, otvorím i túto tému. Ak by sa ukázalo, že tu takú možnosť máme, tak bolo by hriechom ju nevyužiť. Naším cieľom je dostať ľudí do autobusov aj vzhľadom na preplnenosť našich ciest a parkovísk. Navyše k bezplatnej MHD sa dá postupne dopracovať aj nižšími cenami za cestovné.

Obráťme list, veď Martin v minulom roku nežil len dopravným podnikom...

Samozrejme, rok 2021 bol aj napriek už spomínanej jeho zložitosti aj rokom ďalších prospešných aktivít či investícií. Máme funkčný sociálny podnik, ktorý si v Martine nachádza svoje miesto a plní úlohy, ktoré sa od neho požadujú. Pomáhať ľuďom a šetriť verejné peniaze. Či už pri rekonštrukciách v našich školách, alebo iných mestských



Primátor mesta Martin Ján Danko hovorí: „Čo je dobré pre občanov, je dobré aj pre primátora. K tomuto krédu sa hlásim od začiatku a nič sa na tom za tri roky nezmenilo.“
Foto: archív mesta Martin

zariadeniach, pri drobných úpravách ciest a najnovšie aj pri správe a údržbe verejného osvetlenia. Na starosti bude mať aj ekologicky prospešný projekt s názvom „Dajme veciam novú šancu“.

Ako sa v Martine mení športová infraštruktúra?

Stačí sa len prejsť po nových po športoviskách a hneď to bude každému jasné. Len slepý a hluchý, prepáčte mi toto slovné spojenie, by si nič nové v tejto oblasti, ktorá, mimochodom, tiež pred voľbami v našom meste výrazne rezonovala, nevšimol. Pohli sme s nekonečnou stavbou, akou bola tréningová hokejová hala, a pokračovali sme aj v rozširovaní rekreačno-športového areálu na Pltníkoch. Ukončená bola II. etapa, ktorá spočívala vo vybudovaní zázemia pre futbalové ihrisko, vrátane prístupovej cesty a parkovacích miest. Nový je aj skejtpark, ktorý sa staval hneď vedľa pumptrackovej dráhy. Na Pltníkoch pri rieke Turiec sa začína aj nová cyklotrasa do Vrútok, ktorá si od svojho vlnajšieho otvorenia rýchlo našla svojich priaznivcov. To má aj ľadová plocha v centre mesta, ktorá do srdca pešej zóny láka množstvo ľudí. A ideme ďalej. Nielen na Pltníkoch, ale aj s atletickým štadiónom, kde bola predtým ukončená I. etapa jeho budovania.

Pokračujete teda aj v projektoch, ktoré

začali vaši predchodcovia...

Ale tak to má byť. Život v meste sa nezačína a ani sa nekončí jednými voľbami. Je logické, že sa nadväzuje aj na projekty z minulosti, škoda len, že ich rozbehnutých nebolo viac, ľahšie by sa nám dýchalo. Na žiadny projekt nenazerám podľa toho, kto s ním prišiel, ale či je prospešný pre mesto a jeho obyvateľov. Čo je dobré pre občanov, je dobré aj pre primátora. K tomuto krédu sa hlásim od začiatku a nič sa na tom za tri roky nezmenilo. Rovnako očakávam, že keď raz vo svojich funkciách skončíme, naši nástupcovia budú v začatom pokračovať. A nemajte obavy, bude na čom stavať. Martin potrebuje spoluprácu aj v dlhodobých projektoch, žabo-myšie vojny k ničomu nevedú.

Aký bude rok 2022?

Hoci čelíme vysokej inflácii, zdražovaniu, zdravotnej i energetickej kríze, máme svoje plány, ktoré budeme chcieť uskutočniť. Na mnohých sa už začína robiť, či už je to výstavba domova dôchodcov na Podháji, či renovácia a rozšírenie nášho centra sociálnych služieb na Škultétyho ulici, kde svoj nový domov tiež nájde niekoľko desiatok ľudí v seniorskom veku. Martin takého zariadenia aj vzhľadom na demografiu nevyhnutne potrebuje. V tomto roku prejde rekonštrukciou bytový dom na Ulici Ambra Pietra, ktorý už roky chátra. Dokončíme nové pôsobisko pre CVČ Kamarát v amfiteátri, pustíme sa do renovácie interiéru niekdajšej budovy Advokátskej komory.

Keď už sme v centre mesta, spomeňme aj chystanú I. etapu rekonštrukcie Námestia SNP a príslušného územia, chceme s ňou čo najskôr začať. Máme záujem o revitalizáciu Hviezdoslavovho parku i Vajanského námestia. Iste, všetko sú to finančne náročné investičné akcie, ale urobíme maximum pre získanie peňazí či už z Plánu obnovy, alebo eurofondov. K tomu musíme mať pripravené aj kvalitné projekty.

A v neposlednom rade svoje zámery majú aj výbory mestských častí. Napríklad na budovanie a rekonštrukciu chodníkov na sídliskách je v rozpočte pre tento rok vyčlenených 1,4 milióna eur, 200-tisíc pre každú jednu mestskú časť.

Čo bude najväčšou výzvou Martina v tomto novom roku?

Tých výziev je viac, o niektorých sme už hovorili, ale možno najväčšia výzva nás čaká v oblasti odpadového hospodárstva a životného prostredia. Je tu zámer istých firiem vybudovať v našom meste bioplynku, čo by znamenalo, že by sa k nám do Martina potenciálne dovážal ďalší odpad z okolitých regiónov. Zástupcovia investora ma požia-

dali o stretnutie, ktoré sa už aj uskutočnilo a malo informatívny charakter. Na stole ostalo veľa otázok, o ktoré sa zaujímajú aj Martinčania. Garantujem, že využijeme všetky možnosti, ktoré nám dáva legislatíva pri ochrane životného prostredia. Ak projekt nebude ekologický čistý, našu podporu nezíska. Mimochodom, investori prídu svoj zámer predstaviť na rokovaní zastupiteľstva, ktoré sa uskutoční 20. januára.

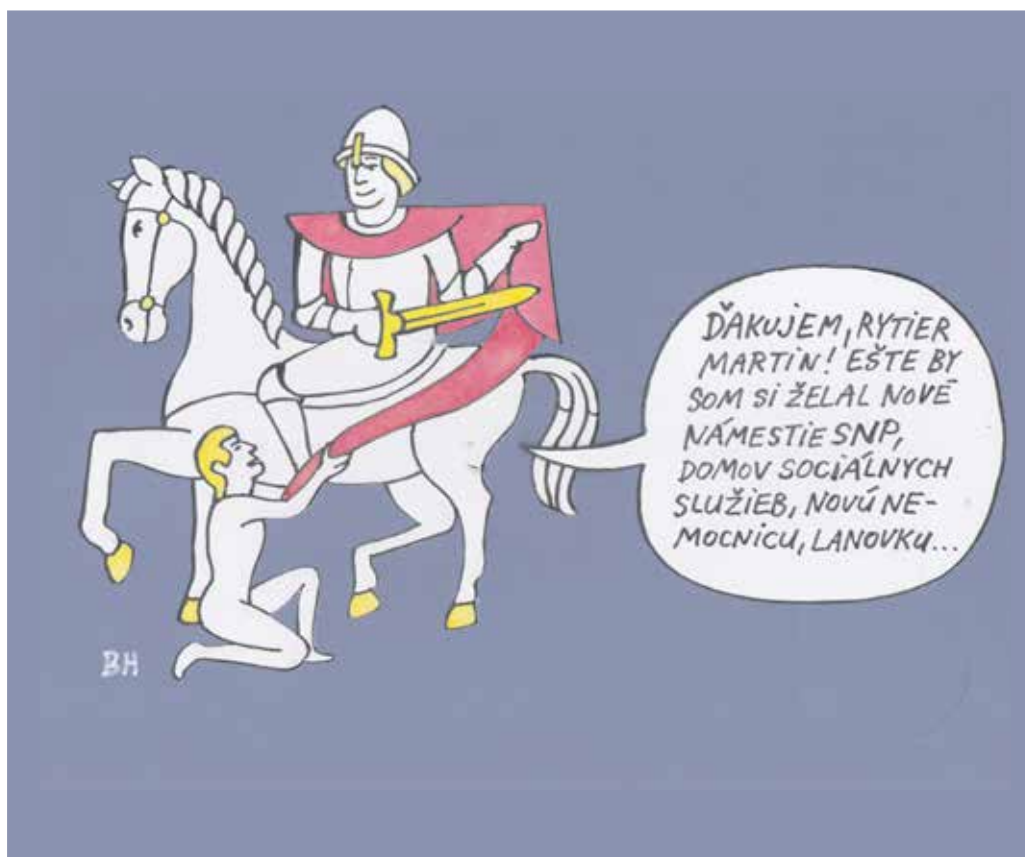
Keď už ste spomenuli rokovanie zastupiteľstva, nedá sa mi neopýtať na politickú kultúru. Ako ju vnímate?

Väčšina poslancov a poslankyň má záujem o konštruktívny a vecný priebeh rokovania. Samozrejme, objavujú sa aj iné prístupy, ktorých cieľom je akýmkoľvek spôsobom, často aj neférovou, skôr zaujať publikum na facebooku ako konštruktívne debatovať. U nás predvolebná kampaň už naplno beží niekoľko mesiacov, hoci voľby budú až na sklonku jesene. Ja nemám problém s tým, ak sa poukáže na chyby, ak sa aj kritizuje, ale prekáža mi, ak je to len na základe pocitov, rôznych fám či polopráv. Z veľkej politiky, ktorá je často založená na konflikte, sa aj k nám do komunálnej sféry dostali praktiky, ktoré majú za cieľ za každú cenu očierniť politického súpera. Vidím tu snahu od malej časti poslancov vytvárať obraz o spálenom meste či čiernej diere, kde nič nefunguje. Takto to nie je a ani nikdy nebolo. Verím Martinčanom a Martinčankám, že vedia rozlíšiť, čo je kampaň a čo realita. Iste, stále je čo vylepšovať, roboty v meste je ako na kostole. Moji predchodcovia mali na ňu so svojimi tímami po dvanásť rokov, my zatiaľ len tri. A z toho dva je nielen Slovensko, ale celý svet v koronakríze.

Vášmu tímu je časťou poslancov vyčítané, že ste nepredložili žiadny dlhodobý plán rozvoja mesta...

To je opäť argument, ktorý pláva na vode. Mesto má prijaté strategické dokumenty svojho ekonomického a sociálneho rozvoja. Navyše, už začiatkom leta roku 2019 sme poslancom predložili sumár priorít, ktorým sa chceme a budeme venovať. Ak si dobre pamätám, pripomienky k nemu zaslal len pán Kašuba. My sa toho plánu držíme a postupne ho bod po bode plníme. Samozrejme, nie všetko sa dá stihnúť za tri roky. Každopádne, príde čas na odpočet našej činnosti. Jasne povieme, aké projekty už máme za sebou a aj na ktorých aktuálne pracujeme a na ktorých bude ešte pracovať treba. Napokon Martinčania, a nikto iný, rozhodnú, či sme išli dobrou cestou alebo nie. Oni najlepšie posúdia, čo sa za ostatné roky urobilo.

Roman Kopka



ANKETA

Mali by sme sa navzájom viac počúvať

Obdobie začiatku roka je spojené aj s rôznymi želaniami. Osobnosti nášho mesta sme sa spýtali, aký by si želali rok 2022 v Martine.

Gabriela ŠPALKOVÁ,
držiteľka Ceny dobrovoľníka mesta
Martin

Ľudia by mali začať byť predovšetkým ľuďmi – pomoc, ohľaduplnosť, láskavosť a pokora sa pomaly vytráca z našich hodnôt a to ma mrzí. Verím, že sa to zmení, keď sa budeme navzájom počúvať, tolerovať a pomáhať si. Každý z nás môže svojou činnosťou prispieť, aby Martin bol vyhľadávaným miestom, kde sa dá v peknom a čistom prostredí oddychovať, relaxovať a športovať. Naše združenie ALGA-DE-AR sa napríklad stará o jazernú galériu v Košútoch, ktorú chceme aj tento rok rozprávkovo obohatiť. Kvetinovou výsadbou

zas máme v pláne skrášliť malý parčík na Alexyho ulici.

Jozef ZANOVIT,
riaditeľ Spojenej školy v Martine

Možno trochu netradične nebudem priať všetkým Martinčanom a Martinčankám iba zdravie a pohodu. Beriem to ako samozrejmosť.

Okrem úspešného a bezproblémového prekonania pandemických problémov s ochorením covid-19 mám ako lokálpatriot vlastné srdcové požiadavky. Aby sa v našom meste podarilo úspešne rozvíjať vlastnú hromadnú dopravu, aby sme II. etapou pokračovali vo výstavbe atletic-

kého štadióna i s prekrytou tribúnou. No a keď som pri športe, rád by som sa dočkal aj dokončenia futbalového areálu na Pltníkoch.

Asi posledným, verím, že reálnym prianím, je postavenie nemocnice, ktorá by našim občanom zvýšila kvalitu zdravotnej starostlivosti. Mám za to, že sú to projekty, ktoré je v našich silách skôr či neskôr zvládnuť. Verím, že aj vďaka týmto aktivitám by sme my Martinčania a Martinčanky mohli byť súdržnejší.

Alexander LILGE,
viceprimátor Martina 2010 – 2014

Aby sa priania adresované občanom nášho mesta pre rok 2022 aj reálne naplnili, treba si zaželať, aby to bol pre celý svet rok mierový, aby sa konflikty či vyhrotené situácie riešili s rozvahou a diplomatickou cestou. Taktiež si prajme, aby sa našli účinné prostriedky, ktorými ľudstvo dostane pod kontrolu pandémiu a život sa konečne vrátil do normálu.

V Martine by to mal byť rok pokračovania vo všestrannom rozvoji mesta, aby sa aj napriek energetickej kríze, rastúcej inflácii či značnom náraste cien tovarov a služieb dotahovali do úspešného konca mnohé dobre rozbehnuté investičné akcie v oblasti MHD, rekonštrukcie budov, Námestia SNP, opráv ciest a chodníkov či športovej infraštruktúry...

Aby necelý rok pred voľbami poslanci mestského zastupiteľstva v záujme občanov potlačili pomyselnú Thespidovu káru len dopredu, a keď už sa niektorí z nich z nejakého dôvodu nechcú pridať, tak aspoň aby nehádzali pod jej kolesá kamene.

Peter CABADAJ,
predseda Rady národnej kultúry

Rok 2022 bude aj rokom mnohých významných výročí a jubileí, ktoré majú priamu väzbu na naše mesto.

Spomeňme aspoň dve. Koncom augusta sa uskutoční jubilejný 100. ročník najstaršieho festivalu ochotníckeho divadla v Európe – Scénická žatva. Takýto míľník si zaslúži dôstojné a aj slávnostné pripomenutie, ale i reflexiu 100 rokov ochotníckeho divadla na Slovensku.

Martin si dozaista adekvátne pripomenie aj 50. výročie úmrtia Zory Jesenskej, významnej slovenskej prekladateľky, redaktorky, spisovateľky, literárnej kritičky a činovníčky Živeny, osobnosti, ktorá si zaslúži pozornosť svojho rodného mesta a aj pripomenutie jej úžasného humanistického, demokratického a literárneho odkazu dnešným generáciám.

Roman Kopka

ĽADOVEŇ-JAHODNÍKY-TOMČANY

Na jar otvoria zrekonštruované detské ihrisko na Sucháčkovej ulici

V rebríčku top akcií tejto mestskej časti za minulý rok má popredné miesto novovybudované detské ihrisko na Sucháčkovej ulici za 74-tisíc eur.

Po dvanástich rokoch používania sa dočkalo kompletnej prestavby aj centrálne ihrisko na Ľadovni, financovali ju z rozpočtu mestskej časti, a na jar ho čaká otvorenie.

No nie je to všetko. Martinčania si zaiste všimli vynovené chodníky v smere od nemocnice po celej Kollárovej ulici aj s Priložtekom a nové parkovisko pri poliklinike Senium Medica. Išlo o združenú investíciu plynárov, mestského rozpočtu, a. s. Turiec a rozpočtu MČ (z neho na túto akciu vyhradili viac ako 30-tisíce eur). Pešie koridory v tomto priestore si už pre svoj zlý stav vyžadovali radikálne riešenie a vlni sa im ho dostalo.

Najmä počas sviatočných dní Ľadovčania mohli zaregistrovať vynovený a vysvietený most na Ulici N. Hejnej. Po chôdzkovú časť mosta rekonštruovali už predvlni, v minulom roku sa poslanci zamerali na fasádne steny, ktoré dostali nový šat, a pred Vianocami aj svetelnú

výzdobu. Opravilo sa aj bočné schodisko. V Tomčanoch sa pozornosť poslancov sústredila na hasičskú zbrojnicu. Pribudla pri nej garáž pre hasičské auto, nová dlažba pod pergolou a najmä vynovené sociálne zariadenie, keďže zbrojnicu Tomčania využívajú aj ako kultúrny a spoločenský priestor.

Vlni sa na Ľadovni začalo aj s budovaním polopodzemných kontajnerov na separovaný odpad na dvoch miestach a v pláne sú v tomto roku ďalšie. No najviac práce v roku 2022 tu budú mať s rekonštrukciou chodníkov a iných komunikácií, na ktoré každá martinská mestská časť dostane z rozpočtu 200-tisíc eur.

Ale zámerov a plánov je viac. Ak sa podarí získať peniaze z výzvy, ktorá je v rámci Slovenska venovaná budovaniu telocviční, tak sa na Ľadovni budú môcť pustiť do výstavby športovej haly (telocvične) pri ZŠ na Ulici J. Kronera.



Vlni bolo zrenovované bočné schodisko na moste na Ul. N. Hejnej.
Foto: Roman Kopka

V príprave tohto projektu sú na Ľadovni v porovnaní s inými mestskými časťami najďalej, a ak šťastie bude pri Martine stáť, stavať sa bude môcť už v tomto roku. Ľadoveň tak získa potrebný športový stánok s hľadiskom, napríklad pre hádzanú, tanec, ale aj iné aktivity.

V pláne v mestskej časti je aj rekonštrukcia ďalších detských ihrísk. Ich pasportizáciu majú spracovanú, vedľa, ktoré potrebujú akútnu opravu či prestavbu. Uvažujú tiež o oprave prístreškov pri autobusových zastávkach, ale aj o ďalších menších projektoch.

Viera Legerská

SEVER

Renováciou prejdú chodníky v parku pri Pamätníku SNP

Sídliisko Sever je známe aj tým, že touto mestskou časťou – najmä Jilemnického ulicou, či už smerom do Vrútok, alebo opačným smerom do centra Martina, denne prechádzajú tisíce automobilov.

Rušná premávka spôsobuje ťažkosti aj pri výjazde z vedľajších komunikácií. Zložitá situácia v rannej a poobednej špičke bola najmä na ulici Východná, kde sa nachádzajú aj viaceré školské zariadenia.

Bezpečnosť účastníkov cestnej premávky výrazne zvýšil aj novovybudovaný odbočovací pruh v smere na Košúty, čo bola jedna z priorit výboru mestskej časti Martin-Sever v nedávno uplynulom roku 2021. V rámci tejto investičnej akcie sa rozširovala cesta, kde sa musel zrušiť chodník,

pričom nový sa vybudoval o pár metrov ďalej bez toho, aby sa musel vyrúbať čo i len jeden strom.

Veľkou investíciou, ktorá bola dokončená v závere minulého roka, bola aj komplexná rekonštrukcia chodníka na Nálepckovej ulici, ktorej súčasťou okrem spevnenia lôžka na časti komunikácie bola aj výmena obrubníkov a vybudovanie bezbariérového vstupu pri priechode pre chodcov.

Na Severe poslanci riešili výstavbu schodiska a bezbariérovej rampy pri Ulici Rumunskej armády, ktoré uľahčilo prístup ľuďom k obchodnej pasáži či k zastávke MHD.

Rok 2022 na Severe bude aj v znamení budovania parkovísk, napríklad na Jilemnického ulici 55, ďalšou rekonštrukciou prejdú aj chodníky – predovšetkým v parku pri Pamätníku SNP a svetelnej fontáne, ktorá je súčasťou tohto pietneho i oddychového miesta. Riešiť by poslanci chceli rozpadajúcu sa jednosmernú cestu a chodníky od budovy Martimexu k Tomášikovej



Rušná premávka na Severe spôsobuje ťažkosti.
Foto: Roman Kopka

ulici. Na sídlisku pribudnú aj stojiská pre polopodzemné kontajnery, konkrétne na uliciach Palkoviča a Jilemnického ulici 55, počíta sa aj s vybudovaním altánku na Námestí francúzskych partizánov. Pestrejšími by sa mali stať aj detské ihriská, na ktorých sa budú meniť a dopĺňať nové hracie prvky.

Roman Kopka

PODHÁJ-STRÁNE



Takto by mohol vyzerat' zrenovovaný park na Námestí protifašistických bojovníkov na Podhájí. Projekt je pripravený, čaká sa na správy o spolufinancovaní z eurofondov.

Foto: archív mesta MT

Niečo je už hotové, niečo musí ešte počkať

Aj v mestskej časti Podháj-Stráne pribúdajú nové domy a s nimi aj požiadavky na vybavenosť. Nie všetko sa dá z rozpočtu mestskej časti urobiť podľa predstáv ľudí a hneď. Niektoré projekty si vyžadujú buď viac peňazí a pomoc mestského rozpočtu, niektoré zas musia čakať na legislatívne rozhodnutia.

Medzi dominantné projekty, ktoré boli vlani v mestskej časti Podháj-Stráne uskutočnené, možno zaradiť výsadbu kvetov na kruhovom objazde na podhájskej križovatke.

Tento rok k trvalkám pribudnú ešte aj cibuloviny, aby kvety kvitli v každom ročnom období.

V oddychovej zóne na Gorkého ulici sa na detskom ihrisku podarilo osadiť nové hračky prvky a postupne v druhej fáze úprav pribudnú aj lavičky. Vlani sa opäť budovali aj parkovacie miesta, nové pribudli na Gorkého ulici. Športovci mali asi najväčšiu radosť z dobudovania tréningovej hokejovej

haly hneď vedľa zimného štadióna, ktorá bola vlani konečne odovzdaná do užívania. Veľká investícia, na ktorú sa dlho čakalo, na čo kriticky poukazovala aj verejnosť, prispela k modernizácii športovej infraštruktúry v meste.

Pre tento rok majú poslanci rozpracované ďalšie projekty, ale všetko bude závisieť od finančných možností a legislatívnych procesov. Chystá sa výstavba chodníka od križovatky Ulice Hollého až na konečnú MHD. Pripravená je aj revitalizácia Námestia protifašistických bojovníkov, kde sa čaká najmä na správy o spolufinancovaní z eurofondov.

Výbor mestskej časti chce riešiť aj dopravu okolo detského ihriska na Tulskej ulici, kde treba upraviť komunikáciu, chodníky, ale aj parkovacie miesta. Majú spracovanú štúdiu, pripravujú sa projekty.

Tento rok chcú na Stráňach pokračovať aj v rozšírení kanalizácie na Ulici hrdinov SNP, ktorú realizuje TURVOD.

Mesto má tiež v pláne začať s výstavbou domu sociálnych služieb na Podhájí v bývalom areáli zbúrannej škôlky. Priestor čaká na stavbárov, treba dotiahnuť legislatívu a nájsť investície pre štart výstavby.

Vymenovaná bola iba časť plánov. Postupne, podľa pandemických možností, budú poslanci realizovať aj ďalšie, ale držia sa zásady, že až keď budú vedieť, že plán nadobúda reálne kontúry, predstavia ho občanom.

Jana Cikhartová

ZÁTURČIE

Výzvou pre tento rok je dokončenie parku pre psov

Ďalší rok pandémie majú za sebou aj obyvatelia mestskej časti Záturčie. Nebol ľahký, lebo času a priestoru na aktivity bolo následkom pandemických opatrení málo. Napokon to ustáli a podarilo sa možno aj viac, ako si pôvodne plánovali.

Azda najväčšou akciou, ktorú sa v mestskej časti podarilo v minulom roku ukončiť, bola rekonštrukcia domu kultúry. Bola to dlhodobá investícia, ktorá stála aj nemálo financií, ale dnes sa už môžu vynovené priestory užívať.

Výbor mestskej časti nezostal spať na vavrínoch a okamžite sa pustil do ďalšej veľkej výzvy.

Tou je areál pri základnej škole, kde sa začali prípravné práce na budovanie venčoviska. V spolupráci s dobrovoľníkmi počas brigád upravili okolie od náletových drevín a podľa možnosti aj okolie. Počas minulého roku vysadili aj zeleň vo vnútroblokoch.

Smerom k rekonštrukcii sa pohli aj prípravné práce spojené s obnovou pešieho plató, konkrétne ide o vypracovanie statického posudku. Pripravuje sa aj projektová dokumentácia na cyklochodník a lávku cez Turiec.

V roku 2022 si vo výbore mestskej časti naplánovali nielen ukončenie venčoviska pre psy, ale aj rekonštrukciu vnútrobloku na uliciach Nahálka a Rovnianka. Chcú tiež zrekonštruovať chodníky okolo vnútrobloku na Ulici Mamateja. Chodníky všeobecne sú témou všetkých martinských mestských častí a treba ich rýchlo a vo veľkom rozsahu nielen v Záturčí rekonštruovať.

Podľa rozpočtu a finančných možností

KOŠÚTY

V Košútoch chcú pohnúť s najväčšou investíciou, parkovacím domom

Aktivity v mestskej časti Košúty za rok 2021 treba rozdeliť na tie, ktoré si vyžiadali obyvatelia, ďalej na nevyhnutné a potrebné rekonštrukcie a na vlastné aktivity poslancov s obyvateľmi.

V prvej skupine sú akcie, ktoré mali priniesť bezpečnosť dopravy a chodcov. Po dlhom čase sa podarilo zrealizovať vodorovné bezpečnostné prvky, napríklad priechody a zákazy stáť, najmä na miestach, ktoré sú rizikové.

Vymenené bolo staršie vertikálne, už nečitateľné, značenie. Veľa požiadaviek smerovalo, najmä od starších obyvateľov, na tému lavičiek. Podarilo sa osadiť nové a vymeniť poškodené prakticky v celej mestskej časti.

Čo sa týka rekonštrukcií, aj tento rok v Košútoch pokračovala obnova parkovacích miest. Kompletne boli zrenovované parkoviská na uliciach Rázusova, Košútska, čiastočne na uliciach C. Majerníka, takisto Hurbanovej a Kernovej.

Pokračovalo sa aj v obnove chodníkov, napríklad na Hurbanovej ulici, čo je z pohľadu poslancov naďalej prioritou. V rekonštrukcii chodníkov bude VMČ pokračovať aj v tomto roku.

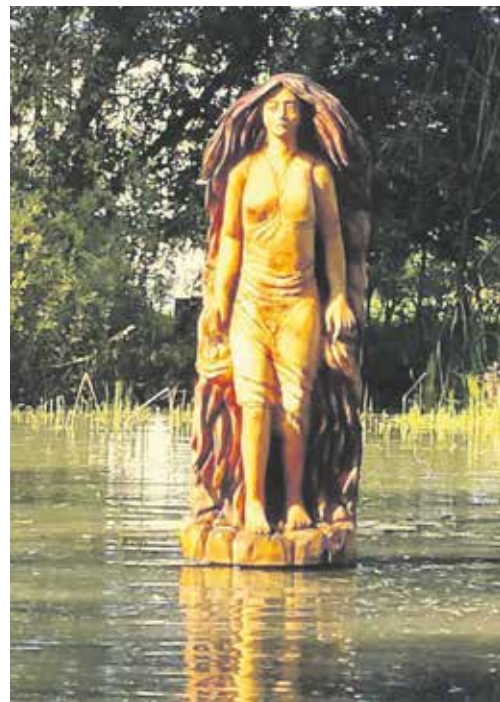
Nezabudne sa ani na najmladších Košútčanov, začalo sa s renováciou detských ihrísk.

V oblasti spoločných aktivít je nutné vyzdvihnúť najmä starostlivosť o okolie panelákov. Na sídlisku je kompletne upravená viac ako polovica plôch a Košúty začínajú tak trochu pripomínať arborétum. Treba sa prejsť po sídlisku a obdivovať tvorivosť a originalitu kvetinových záhonov. Ľudia sa začali starať aj o okolie panelákov a platí to aj o oddychovej zóne – Atilák – Jazierko, ktorú sa snažíme VMČ spolu so združením Algade-Art udržiavať a skrášľovať.

Pri bilancii aktivít z vlaňajšieho roka treba spomenúť osadenie už druhého hniezda polozapustených veľkokapacitných kontajnerov. Po Hodžovej ulici sa podarilo dokončiť projekt aj na Galandovej ulici.

A rok 2022? Hádám sa konečne podarí vybudovať nové inkluzívne ihrisko vo vnútrobloku Košút 2, univerzálne športové ihrisko v Košútoch 1 a venčovisko pre psov s agility prvkami, ale najmä pohnúť sa s najväčšou investíciou v parkovaní – parkovacím domom.

Viera Legerská



Stredobom záujmu poslancov VMČ je dlhodobá aj jazierko pri Atiláku.
Foto: archív DK



Polozapustené kontajnery prispievajú k čistote Košút.
Foto: Dalibor Steindl



Do aktivít v Záturčí sa brigádami zapájajú aj občania, tradične pomáhajú aj dobrovoľní hasiči.
Foto: archív TZ

budú v Záturčí postupne dopĺňať hracie prvky na ihriskách pre deti a mobiliár okolo

bytových domov. Tento rok si zadali do plánu aj nasvietenie priechodov pre chod-

cov, aby tak zlepšili bezpečnosť chodcov pri prechádzaní cez frekventované cesty.

Vo výbore mestskej časti majú snahu o rozširovanie parkovacích miest, ale nie na úkor zelene, ktorú na sídlisku majú. Taktiež plánujú rozšíriť stojiská pre polopodzemné kontajnery.

Úloha v Záturčí je ešte oveľa viac, ale všetko bude závisieť od vývoja pandemickej a finančnej situácie v meste.

Jana Cikhartová

PRIEKOPA

Do Priekopy chcú vrátiť futbalové ihrisko

Minulý rok sa poslanci mestskej časti Priekopa snažili dotiahnuť do finále projekty týkajúce sa parkovania a opráv komunikácií. Museli tiež riešiť niekoľko horúcich problémov okolo vykurovania a dodávok vody, ktoré sa na sídlisku nečakane vyskytli.

Priekopčanov hádam najviac tešia opravy viacerých chodníkov a iných komunikácií, ktoré už vyzerali veľmi zle. Čo zostalo napriek covidovým opatreniam rozrobené, plánujú dokončiť v tomto roku. Smelé plány má VMČ aj pre tento rok, pričom poslanci veria, že sa protipandemické opatrenia uvoľnia a život sa zas vráti do starých kolají a aj oni budú môcť byť viac nápomocní pri riešení problémov.

K prioritám v tomto roku patrí dokončenie oddychovej a športovej zóny za Lidlom. V športovom areáli v lokalite Pažite by malo byť aj futbalové ihrisko, aby tam mohli mladí futbalisti hrať svoje súťaže. Poslanci si uvedomujú, že najmä deti potrebujú znovu začať športovať, a preto tohto projektu chcú venovať maximum síl.

V tohtoročnom pláne je tiež modernizácia detského ihriska pri škole na Dolinského ulici, ktoré by mohlo byť centrálnym v Priekope. Nepochybne posluží deťom na hry a zábavu a ich rodičom či starým



Oprava chodníkov bude v Priekope pokračovať aj v tomto roku.
Foto: archív MČ

rodičom na oddych v príjemnom prostredí.

V mestskej časti sa tiež poslanci pravidelne starajú, a budú tak robiť aj tento rok, o doplnenie mobiliáru v oddychových zónach na sídlisku. Pokiaľ sa bude dať opraviť, budú uprednostňovať promptné opravy, no veľmi poškodené zariadenia budú musieť o čosi dlhšie čakať na výmenu. Jednou z aktivít, ktorú chcú čo najskôr zmeniť na realitu, bude aj komunitná záhrada, ktorá má predovšetkým deti viesť k šetrnejšiemu vzťahu k prírode a jej zdrojom. Ďalšími významnými aktivitami je aj plánovaná revitalizácia oddychového areálu v Jedľovinách a rekonštrukcia domu smútku v Kolónii Hviezda.

Opravy a rekonštrukcie komunikácií vnímajú v tejto mestskej časti poslanci ako samozrejmosť, ale všetko sa bude odvíjať od financií, ale aj správcov sietí, ktorí pracujú na infraštruktúre. Tú i vzhľadom na výstavbu, ktorá v Priekope napreduje, treba rozširovať.

Jana Cikhartová

MARTIN-STRED

Pribudnú parkovacie miesta na Hviezdoslavovej ulici

Vlani sa v mestskej časti Stred podarilo splniť viacero plánovaných investičných a prioritných akcií – napríklad parkovisko s prístupovou a obslužnou komunikáciou za ZUŠ na Ulici P. Mudroňa, vybudovanie zastávok a liniek MHD pri železničnej stanici, vonkajšia rekonštrukcia budovy niekdajšej Advokátskej komory na Ul. A. Kmeťa, prístupová a obslužná komunikácia do pešej zóny z Ul. P. Mudroňa. Opravili sa aj viaceré chodníky – na Kohútovej, Hviezdoslavovej, Thurzovej, Tajovského, Škultétyho, V. P. Tótha, Daxnerovej, A. Pietra, Kuzmányho, Moyzesovej, Holubyho, Sokolíka či Hečkovej ulici. Úspešná bola i renovácia podchodov a zábradlí na Štúrovom námestí, obnova hracích prvkov na detských ihriskách, v ktorej sa bude pokračovať aj v tomto roku.

VMČ Martin-Stred sa v súčasnosti zaoberá aj ďalšími investičnými akciami. Za-

čiatkom roka 2022 bude hotová projektová dokumentácia na parkovacie miesta na Ul. P. O. Hviezdoslava 14 – 30 (vyše 50 parkovacích miest), aktuálne sa rieši územné rozhodnutie a stavebné povolenie. Na jar bude vybudované i parkovisko pri Štúrovom námestí 9 a 11, plánuje sa aj rekonštrukcia chodníka na Ul. P. O. Hviezdoslava (od Záborského po Novomeského ulicu) a vysadí sa tam aj stromová alej.

V súčasnosti finišuje aj projekt obnovy Hviezdoslavovho parku, v príprave je aj projekt vodozádržných opatrení a výsadba stromovej aleje na Ul. P. Mudroňa, pričom peniaze na tieto projekty chce mesto spolu s VMČ získať z eurofondov.

V tomto roku bude v centre mesta pokračovať rekonštrukcia interiéru budovy bývalej Advokátskej komory, mala by vzniknúť aj reprezentačná a koncertná sála. Do leta bude finále rekonštrukcie bývalého



V širšom centre mesta sa podarilo opraviť viacero chodníkov.
Foto: Bruno Horecký

Posádkového klubu armády pri amfiteátri, presťahuje sa tam CVČ Kamarát.

Ďalšie menšie akcie bude VMČ plniť s odbornými útvarmi mesta podľa zápisníckého výboru mestskej časti a požiadaviek obyvateľov.

(BH, VL)

Folklór aj napriek pandémie žije

Na martinskej pešej zóne bude do 24. februára inštalovaná výstava Letí, letí roj.



Výstava Letí, letí roj
v centre Martina.
Foto: Viera Legerská

Výstava Letí, letí roj zachytáva príbehy, vzájomnú podporu a radosť účastníkov XXXVII. ročníka Turčianskych slávností folklóru, ktorých hlavný program sa konal v minulom roku netradične v objekte Vožárne v Múzeu slovenskej dediny v Martine.

„Ich výber zrkadlí pocity účastníkov fotovýzvy s názvom Slávnosti vašim objektívom a zaznamenávajú momenty z nášho najväčšieho folklórneho sviatku v Turci,“ povedala Michaela Konečná, metodička pre folklór Turčianskeho kultúrneho strediska.

Letí, letí roj je výstavou zobrazujúcou konkrétne podujatie a je svedectvom toho, že folklór napriek pandemiou po-

značenom roku žije a združuje stovky Turčanov, ktorým má čo povedať aj napriek nánosu času a nepriazni doby. Výstava je realizovaná aj s finančnou podporou mesta Martin v rámci projektu Fotografia v meste.

Výstava je už druhou za ostatné mesiace v priestoroch martinského centra. V posledných mesiacoch roka sa tu uchádzal o priazeň verejnosti súbor fotografií členov Fotoklubu Karola Plicku, ktorí po prvý raz so svojou výročnou výstavou opustili kamenné priestory galérií či múzeí a priniesli na Matičné námestie svoje obľúbené obrazy prírody, detaily, zátišia, zábery z mikrosvetu či nedotknutej nočnej oblohy. (VL)

Nenápadné osudy oslovujú v Turčianskej galérii

Nielen výstavu, aj sociologický prieskum a tvorbu ľudí, ktorým bol domov sčasti odopretý domov, nájdete v Turčianskej galérii.

Turčianske kultúrne stredisko v Martine pripravilo cyklus tvorivých výtvarných a fo-

tografických dielní a ich prezentačnú časť s názvom Osudy VI., ktorú si v súlade s protipandemickými opatreniami možno pozrieť na výstave v Turčianskej galérii. Potrvá do 9. februára 2022.

Vystavené práce prepája téma domova a prezentuje pocity a príbehy pacientov psychiatrickej liečebne. Výstava má ambíciu slúžiť aj ako sociologický prieskum, keďže rovnakou témou a totožnou technikou ako

v liečebni sa zaoberali aj členovia fotografických skupín TuFoTím a Just a Natruc.

Divák môže porovnávať i zažívať tvorbu ľudí, ktorým bol domov sčasti odopretý, a ľudí, ktorí žijú zdanlivo bežný život v bežných domovoch. Výstava autorskej dvojice Radoslava Pančíka a Zdena Zimana prezentuje zdieľanie nenápadných osudov, úvah o domove, o miestach a veciach, ktoré domov vytvárajú. (VL)



Daniel Žulčák (Tuzenbach)
a Barbora Palčíková (Irina).
Foto: Braňo Konečný

Tri sestry vstúpili na dosky martinského divadla

Tri sestry sú prvou premiérovanou drámou Slovenského komorného divadla v tejto divadelnej sezóne.

Na scéne Štúdia SKD v Slovenskom komornom divadle premiérovali ešte pred sprísnenými protipandemickými opatreniami na sklonku minulého roka v réžii Mariána Amslera drámu Antona Pavloviča Čechova Tri sestry.

Prvá premiéra aktuálnej divadelnej sezóny je zároveň 579. v histórii martinskej scény.

Konvenčnú salónnu tragikómediu o troch sestrách, ktoré nedokážu opustiť nudné provinčné prostredie a odhodlať sa na vysnivanú cestu do Moskvy, martinský inscenačný tím presunul do nových súvislostí a novej formy interpretácie, ktorá priblížila odvekú tému hľadania zmyslu života vnímaniu dnešného diváka.

Postavy troch sestier stvárnila Lucia Jašková (Ol'ga), Alena Pajtinková (Máša) a Barbora Palčíková (Irina). Dramaturgiu obstaral Róbert Mankovecký, autorom scény je Juraj Kuchárek, kostýmy navrhla Marija Havran, hudbu pripravil Ivan Acher. (VL)

TOTO SA OPLATÍ VEDIEŤ

Ako vybaviť opatrovateľskú službu

Demografia nepustí. V roku 2018 počet seniorov na Slovensku prvý raz prevýšil počet a podiel detí. Trend intenzívneho starnutia potvrdili aj nasledujúce roky.

Naša krajina starne, čoraz viac ľudí je odkázaných na opatrovateľskú službu. Posúva sa hranica odchodu ľudí do starobného dôchodku, čo neumožňuje rodinným príslušníkom zabezpečovať starostlivosť o svojich blízkych tak, ako to bolo v minulosti. Aj z toho dôvodu pomoc pri starostlivosti o nich ponúka obec/mesto prostredníctvom sociálnej služby – domácej opatrovateľskej služby. Ako ju vybaviť?

O sociálnu službu – opatrovateľskú službu môže občan požiadať mesto Martin v zmysle zákona č. 448/2008 o sociálnych službách v platnom znení a všeobecne záväzného nariadenia mesta Martin č. 104 v platnom znení (ďalej len VZN).

Mesto Martin poskytuje opatrovateľskú službu v domácom prostredí klienta, resp. v prirodzenom sociálnom prostredí fyzickej osobe, ktorá má trvalý alebo prechodný pobyt v meste Martin a ktorá:

- je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3 zákona o sociálnych službách
- je odkázaná na pomoc pri:
 - úkonoch sebaobsluhy (zabezpečovanie hygieny, stravovania, obliekania...)
 - úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť (nákup potravín, bežné upratovanie, starostlivosť o bielizeň, o lôžko...)
 - základných sociálnych aktivitách (sprievod na lekárske vyšetrenie, na vyba-



Ilustračné foto: Pixabay

vovanie úradných záležitostí...).

Občanom s trvalým alebo prechodným pobytom v meste Martin sa poskytnú úkony opatrovateľskej služby na základe sociálnej posudkovej činnosti. Rozsah poskytovaných úkonov pre žiadateľa o opatrovateľskú službu určuje mesto v hodinách.

Poskytnuté sociálne služby sú spolufinancované mestom Martin. Výška úhrady prijímateľa (občana) opatrovateľskej služby za hodinu poskytovania opatrovateľskej služby závisí od výšky príjmu občana a výšky príjmu spoločne posudzovaných osôb. V zmysle platného VZN je výška úhrady občanom za jednu hodinu poskytovania opatrovateľskej služby stanovená od 1 do 2,80 eura, a to v pracovných dňoch v čase od 7. do 15. h.

Opatrovateľská služba je poskytovaná prostredníctvom mesta Martin, zabezpečovaná v domácom prostredí klienta opatrovateľkami mesta Martin alebo prostredníctvom iného vybraného poskytovateľa mesta Martin, ktorými sú neverejný poskytovatelia – neziskové organizácie v Martine: Me-

dik, Senior, Samaritán a Stredisko evanjelickej Diakonie.

Žiadateľ o opatrovateľskú službu musí splniť podmienku odkázanosti na sociálnu službu, ktorá je splnená vydaním rozhodnutia a posudku mesta Martin o odkázanosti na sociálnu službu. Uvedené rozhodnutie a posudok tvorí prílohu žiadosti o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní opatrovateľskej služby.

K žiadosti o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní opatrovateľskej služby je potrebné:

- vypísať žiadosť o uzatvorenie zmluvy o poskytovaní opatrovateľskej služby,
- na žiadosti potvrdiť uhradené záväzky voči mestu (poplatok za komunálny odpad, daň z nehnuteľnosti) a potvrdiť neposkytovanie peňažného príspevku na opatrovanie z ÚPSVaR,
- predložiť platný občiansky preukaz,
- predložiť potvrdenie o aktuálnom príjme (výmer o dôchodku)
- predložiť právoplatné rozhodnutie a posudok o posúdení odkázanosti na opatrovateľskú službu.

Žiadosť a všetky formuláre musia byť vyplnené a podpísané žiadateľom, prípadne inou oprávnenou osobou. **Pripraviť: vl**

KONTAKT PRE VÁS

Mestský úrad, odbor sociálnej starostlivosti

Referát opatrovateľskej služby a posudkových činností

Námestie S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin

č. dverí: 112,113

tel: +421 42 04 222, +421 42 04 435

Úhradu poistného možno odložiť

Sociálna poisťovňa zverejnila formulár čestného vyhlásenia, ktorým zamestnávateľa a samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO) môžu žiadať o odklad splatnosti poistného za október 2021. Lehota splatnosti sa im predĺži do 30. júna 2024.

Odložiť si úhradu poistného do Sociálnej poisťovne môžu zamestnávateľa a SZČO, ktorí vykazujú pokles čistého obrátu alebo pokles príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti o 40 % a viac.

Predĺženie lehoty na zaplatenie poistného za október 2021 platí pre povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistenú SZČO a pre zamestnávateľa za časť poistného za zamestnávateľa (nie za zamestnanca).

Sociálna poisťovňa odporúča využiť elektronický formulár, ktorý zabezpečí rýchlu spätnú väzbu. V nevyhnutnom prípade je možné využiť aj listinnú podobu formulára, ktorú treba doručiť do príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

Kto a ako si môže odložiť zaplatenie odvodov za október 2021? Nové lehoty splatnosti odloženého poistného na sociálne

poistenie za zamestnávateľa a za SZČO sú predĺžené za mesiac:

- máj 2020 do 31. marca 2022,
- jún 2020 do 30. júna 2022,
- júl 2020 do 30. septembra 2022,
- december 2020 do 31. decembra 2022,
- január 2021 do 31. marca 2023,
- február 2021 do 30. júna 2023,
- marec 2021 do 30. septembra 2023,
- apríl 2021 do 31. decembra 2023,
- máj 2021 do 31. marca 2024,
- október 2021 do 30. júna 2024,

Spracovala: vl

Zdroj: Sociálna poisťovňa

Pozor, nezabudnite podať daňové priznanie k dani z nehnuteľností

Nastala u vás v priebehu roku 2021 zmena vo vlastníctve nehnuteľnosti? Ak áno, do konca januára treba podať daňové priznanie.

Povinnosť podať priznanie k dani, resp. podať čiastkové priznanie k dani z nehnuteľností na rok 2022, má každá fyzická alebo právnická osoba, ktorá nadobudla alebo previedla nehnuteľnosť počas roka 2021 (kúpa, predaj, darovanie, vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a pod.).

Povinnosť podať priznanie k dani z nehnuteľností vzniká aj z dôvodu zmeny druhu alebo výmery pozemku, účelu vyu-

žitia stavby. Priznania k miestnym daniam na rok 2022 sa podávajú v termíne od 1. 1. 2022 do 31. 1. 2022.

V tejto lehote majú daňovníci povinnosť uplatniť si aj nárok na zníženie dane alebo oslobodenia od dane. V prípade, že si daňovník tento nárok na zníženie dane alebo oslobodenia od dane najneskôr do 31. 1. 2022 neuplatní, nárok na úľavu mu zo zákona na toto zdaňovacie obdobie zaniká.

Priznanie k dani z nehnuteľností sa podáva na jednotnom tlačive „Priznanie k dani z nehnuteľností, k dani za psa, k dani za predajné automaty a k dani za nevýherné hracie prístroje,“ ktoré je k dispozícii na oddelení daní, poplatkov a pohľadávok Mestského úradu v Martine, Vajanského námestie 1, 2. poschodie, č. dv. 209, 210, resp. na internetovej stránke mesta, kde sú zverejnené všetky tlačivá a informácie týkajúce sa miestnych daní na rok 2022: <https://www.martin.sk/dane-a-poplatky/ds-1479/p1=20333> alebo na stránke Ministerstva financií SR: www.finance.gov.sk.

Priznanie k dani z nehnuteľností je možné podať osobne na Mestskom úrade v Martine, poštou alebo elektronicky cez všeobecné podanie na ústrednom portáli verejnej správy slovensko.sk.

(RED)
Zdroj: MsÚ MT

Mesto Martin - Mestská polícia mesta Martin HĽADÁ príslušníkov priameho výkonu služby

Charakteristika pracovného miesta:

Výkon hliadkovej služby zameraný na ochranu života, zdravia a majetku občanov mesta, zabezpečenie verejného poriadku v meste a riešenie priestupkov, plnenie úloh na úseku prevencie a iných úloh vyplývajúcich zo zákona o obecnej polícii. Nepretržitá prevádzka - práca na zmeny.

Požadujeme:

- úplné stredné vzdelanie (ukončené maturitnou skúškou)
- vek viac ako 21 rokov (bez požiadavky na odbornú prax), bezúhonnosť
- znalosť zákonov upravujúcich postavenie príslušníka mestskej polície
- vodičské oprávnenie skupiny B

Ponúkame:

- platové podmienky – platová trieda 2 stupnice platových taríf podľa zákona č. 553/2003 Z.z. v rozsahu 672,00 – 806,50 eura podľa dĺžky praxe, po absolvovaní odbornej prípravy osobný príplatok a príplatok za zmenu a zaradenie do platovej triedy 4 – základný plat 738,50 – 887,00 eura.

Ďalšie benefity:

- príplatky za prácu nadčas, počas sviatkov a víkendov v zmysle Zákonníka práce, systém sociálnych benefitov,

- v kolektívnej zmluve dohodnutý 13. plat a 14. plat, dve stravné jednotky počas zmeny v trvaní viac ako 11 hodín, systém odmien,

- bohatá výstroj na mieru, osobitné sociálne poistenie príslušníkov obecnej polície,
- zaškolenie – získanie osobitného kvalifikačného predpokladu s doživotnou platnosťou,
- stabilné sociálne prostredie.

TERMÍN PODÁVANIA ŽIADOSTÍ: DO 26. JANUÁRA 2022

Doklady:

- žiadosť o zaradenie do VK, životopis, motivačný list, kópia dokladu o vzdelaní
- čestné vyhlásenie o zdravotnej spôsobilosti a o tom, že uchádzač nemá záznam vo výpise z registra trestov

Adresa:

Mestský úrad Martin
Námestie S. H. Vajanského 1, 036 49 Martin
Označenie obálky „Výberové konanie – príslušník priameho výkonu služby. Neotvárať!“

Viac na www.martin.sk.

Kontakt: Ing. Katarína Pacnerová
Mobil 0905 735 336, e-mail: pacnerova@martin.sk

S bežkami na Pltníky – taký je plán

Ak by sa primerane ochladilo, ak by vznikli dohody o požičaní techniky na zasnežovanie a úpravu trate a našli sa aj peniaze v mestskom rozpočte, tak pri súhre týchto podmienok by mohli bežkári už túto zimnú sezónu lyžovať na Pltníkoch.

Okolie Martina má veľmi dobré podmienky na bežecké lyžovanie. Ak je dobrý sneh, stačí si pripnúť bežky a vybehnúť na pole. No stopa, ktorú takto „vyznačia“ vyznávači tohto zimného športu, má veľmi ďaleko od legálnej, bezpečnej, riadne označenej a udržiavanej bežeckej trate, akú si fanúšikovania bežeckého lyžovania v meste viac rokov prajú.

„V nedávnej minulosti boli snahy, aby takáto trasa vznikla v Jedľovinách. No tento zámer má svoje obmedzenia. V tomto mieste sa stretávajú záujmy urbáru, je to aj poľovný revír, legálne by tu bežecká trasa vzniknúť nemohla. A ak nie je tuhá zima, je neefektívne na pár dní v sezóne trate dlhodobo udržiavať, hoci sa aj tieto aktivity cez dotačný mechanizmus podporujú,“ začína rozvíjať túto tému poslanec a predseda komisie regionálneho rozvoja a cestovného ruchu MsZ v Martine Dalibor Steindl.

Lyžiarov preto orientuje na Martinské hole, kde je k dispozícii dnes síce neudržiavaný, ale pre rekreačných bežcov stále vhodný 2,5 km dlhý okruh. No problémom je doprava. Potom je tu Turček a jeho okolie, kde je viac trás, z nich časť nadväzuje

na legendárnu Skalku a jej bežecké zázemie a v obci je aj partia športovcov, ktorí sa s obecným úradom o trate starajú.

Novinkou v tejto sezóne je asi 10 km dlhá trasa nad Turanmi v podhorí Malej Fatry. „Okruh udržiavajú nadšenci spolu s mestom Turany, Oblastná organizácia cestovného ruchu Turiec podporuje túto aktivitu najmä finančne. Keď napadal prvý sneh túto zimu, pokusne sa na ňom lyžovalo, je tam super,“ hovorí D. Steindl.

No Martinčania by mohli mať trate v tejto sezóne ešte bližšie – v športovom areáli Pltníky.

„Už keď sa projektovateľ bol napláňovaný lyžiarsky okruh s miernym prevýšením v dĺžke asi jeden kilometer,“ objasňuje.

„Toto miesto má niekoľko výhod – je to mestský areál, má vybudovanú infraštruktúru, teda cesty, parkoviská, sociálne

zázemie, čo sú dôležité podmienky vzniku bezpečnej a značenej bežkárskej trasy, má vodu z rieky na zasnežovanie, areál je osvetlený a je v blízkosti veľkých sídlisk. Ak by sa nám podarilo zohnať peniaze, požičať techniku na zasnežovanie a úpravu trate, mohli by sme s trochou šťastia spustiť lyžovanie aspoň pokusne,“ vyslovuje perspektívu poslanec.

No zdôrazňuje, že celý tento plán musí prejsť tradičným legislatívnym procesom, musí sa pripraviť technicky, organizačne i finančne.

„No za pokus to stojí. Ak sa osvedčí a ľudia si do areálu nájdu cestu, bude možné uvažovať aj o ďalších investíciách na budúcu údržbu tejto trate. Plán je to dobrý, verím, že sa ho podarí uskutočniť,“ uzatvára Dalibor Steindl.

Viera Legerská



Trat' pre bežecké lyžovanie na Martinských holiach v čase, keď bola v udržiavanom stave.

Foto: archív DS

Mesto Martin

vyhlasuje výberové konanie na obsadenie pracovného miesta **metodik školstva**

Náplň práce:

- plnenie úloh v rámci preneseného výkonu štátnej správy v oblasti školstva,
- príprava podkladov a participácia na tvorbe koncepcií v oblasti školstva,
- odborné a metodické poradenstvo a koordinovanie odborných činností v oblasti školstva,
- kontrola dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti školstva, výchovy a vzdelávania a školského stravovania v školách a školských zariadeniach
- zriaďovateľskej pôsobnosti mesta,
- príprava podkladov k návrhu rozpočtu za zverenú oblasť, zodpovednosť za jeho dodržiavanie,

- spracovanie žiadostí o poskytnutie dotácie na stravu, školské pomôcky pre deti predškolského veku a pre žiakov ZŠ v hmotnej núdzi, zabezpečenie ich vyúčtovania,
- vedenie agendy dotácií poskytovaných mestom v oblasti školstva, vzdelávania a mládeže,
- participácia na príprave projektov, dotácií a grantov v spolupráci s príslušným oddelením.

Požadujeme:

- vysokoškolské vzdelanie II. stupňa, pedagogické zameranie,
- pedagogická prax najmenej 5 rokov,
- I. atestácia,
- znalosť legislatívy v oblasti samo-

správy, z oblasti školstva a riadenia škôl a školských zariadení, všeobecné záväzné nariadenia mesta týkajúce sa zverenej oblasti.

Ponúkame:

- možnosť vzdelávania, možnosť prípravy a realizácie vlastných projektov,
- stabilné sociálne prostredie, systém benefitov, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie, v kolektívnej zmluve zapracovaný 13. a 14. plat.

Platové podmienky:

Odmeňovanie v zmysle zákona č. 553/2003 Z.z. – platová trieda 8 – základná zložka mzdy v rozs-

hu 1020,50 – 1224,50 eura v závislosti od počtu rokov započítanej praxe, osobný príplatok, štvrťročné odmeny.

Spôsob prihlásenia:

Prihlášku a ďalšie doklady je potrebné doručiť do 31. 01. 2022. Podrobné informácie o výberovom konaní na www.martin.sk, sekcia voľné miesta.

Kontakt:

Ing. Katarína Pacnerová,
Tel.: 043/4204210,
mobil 0905 735 336,
e-mail: pacnerova@martin.sk



Martinčania po slabšom začiatku sa vyšplhali na vrchné poschodia tabuľky.
Foto: FB HK Martin / Ivan Branický

Hokejisti museli ísť do karantény

Martinčanom mení program koronavírus, zápasy so Žiarom nad Hronom, Levicami a Považskou Bystricou boli odložené. Napriek tomu chcú ísť do play off Turčania z čo najvýhodnejšej pozície.

Martinčania mali v úvode nového roka náročný program, v krátkom čase museli odohrať až päť zápasov. A bolo by ich ešte viac, keby ich nezastavil koronavírus.

Najprv bol odložený zápas Turčanov v Žiari nad Hronom (16. januára), zdravotné problémy hlásil náš súper. No po zatiaľ poslednom stretnutí s Breznom, ktoré tiež zasiahol vírus, muselo ísť po konzultáciách s regionálnym hygienikom do karantény aj naše mužstvo.

„V stredu 19. januára sme objednaní na testy. Isté je, že v plánovanom programe neodohráme zápasy s Levicami a Považ-

skou Bystricou. Potom by mal byť na rade duel so Skallicou (26. januára), dúfame, že ten už odkladať nebudeme musieť. Uvidíme,“ zamýšľal sa nad vzniknutou situáciou Milan Murček, riaditeľ HK Martin, s ktorým sme prebrali aj doterajší priebeh sezóny.

Nevydarený úvod sezóny

Nášmu mužstvu sa úvodné zápasy I. Slovenskej hokejovej ligy nevydarili, body získavali len zriedka, čo sa odzrkadlilo aj v tabuľke, kedy spadli až na 10. miesto.

„Oproti minulej sezóne sa káder výrazne zmenil a chvíľu trvalo, kým si naši mladí

hráči na seba zvykli. Navyše nám nevyšli angažmány niektorých zahraničných borcov, a aby toho nebolo dosť, nevyhli sa nám ani zranenia kľúčových hráčov,“ obzrel sa o niekoľko mesiacov späť Milan Murček.

Ťažké chvíle však Martinčania ustáli, do mužstva sa vrátil z Brezna Adam Paulíny, zo zranenia sa vystrábil Michal Murček. Mužstvo sa neskôr ešte posilnilo, napríklad fínskymi útočníkmi Tiainenom či Huhtelom, káder posilnil aj navrátiliec Miloš Fafrák.

„Karta sa obrátila, krok po krôčiku sme sa škriabali hore. Dokázali sme vyhrať viacero zápasov po sebe, sebavedomie rástlo, body pribúdali, až sme sa bodovo dotiahli na druhú Skalicu, ktorá mala pred nami v istej fáze súťaže na prvý pohľad nedostihnuteľný náskok. Mužstvo našlo svoju tvár, zomklo sa, pomohli mu aj kvalitné výkony brankárov,“ podotkol riaditeľ klubu.

Boj o druhú priečku

Základná časť súťaže by sa mala skončiť po odohraní 44 kôl – 18. februára. Martinčania pred sezónou avizovali, že by sa chceli umiestniť do 4. miesta, aby úvodné kolo play off začali doma.

„Do play off chce ísť každý z čo najvýhodnejšej pozície, my sa so Skallicou či Topolčanmi zrejme pobijeme o druhú priečku. Uvidíme, čo s nami i so súpermi urobí štvrtá vlna pandémie, z tohto pohľadu je dôležité, aby boli chalani najmä zdraví. Ak to tak bude, verím, že úspešne zvládneme aj záver základnej časti. Máme to vo vlastných rukách,“ zdôrazňuje Milan Murček.

V polovici februára sa súpisky mužstiev uzavru, do tohto termínu majú kluby možnosť sa ešte posilniť. „Určite posilnenie mužstva riešime, vystužiť potrebujeme najmä obranu. Doplniť však potrebujeme aj brankársky post, aby sme do play off mohli ísť s tromi góľmanmi,“ načrtol prestupové vízie Milan Murček, riaditeľ HK Vitar Martin.

Roman Kopka

Koncovka našich neposlúchala, ale stačilo to

Martinskí hokejisti stihli v novom roku v priebehu deviatich dní odohrať päť zápasov, pričom v štyroch z nich bodovali naplno. Naposledy v piatok 14. januára na domácom ľade, konečne už pred divákmi, zdolali nevyspytateľné Brezno 3:1 a v tabuľke im patrí priebežne 3. miesto. Na druhú Skalicu, ktorá má však o dva zápasy viac, strácajú naši chlapi len jeden bod.

„Mali sme optickú prevahu, súper sme dokázali prestrieľať v pomere 51:22. Zápasu však chýbalo korenie v podobe gólov.

V koncovke a predbránkovom priestore sme neboli dostatočne dôrazní. Chýbala nám efektivita, bolo vidieť, že sme sa v niektorých momentoch prispôbili hre papierovo slabšieho súpera. Proti silnejším tímom vyžaruje z mužstva väčšia energia. Ak by sme dnes body nezískali, určite by nás to veľmi mrzelo,“ hodnotil zápas s Breznom Ján Tabaček, asistent hlavného trénera Daniela Babku. Tie majú podľa jeho ďalších slov napokon rovnakú hodnotu ako s ktorýmkoľvek iným protivníkom. **(KP)**

HK Vitar Martin – HK Brezno 3:1 (1:0, 2:1, 0:0)

Góly: 8. Dvořák (Toma), 25. Poliaček (Dírer, Toma) a 29. Fafrák (Paulíny, Charvát), resp. 24. Petrínek (Sarvaš, Surový). **Vylúčení:** 4:5. **Presilovky:** 2:0, **oslabenia:** 0:0. **Diváci:** 348.

MARTIN: Glosár – Charvát, Dvořák, Lavička, Pacalaj, Nátny, Burzík, Thomka, A. Bartoš – Tiainen, Babka ml., Paulíny – Toma, Dírer, Poliaček – Novák, Huhtela, Fafrák – Juščák, Ďurina.



Pavol Šuhaj,
tréner MŠK Fomat Martin
Foto: Igor Plž

Fomat už trénuje, na jeseň postavil latku vysoko

Zatiaľ len s minimálnymi zmenami v kádri odštartovali martinskí futbalisti dlhú zimnú prípravu na jarnú časť sezóny. Prvý prípravný zápas odohrajú naši, ak nedôjde k obmedzeniam, v sobotu 29. januára, keď si sily zmerajú s Kalnou nad Hronom.

Futbalisti martinského Fomatu, ktorí si v jesennej časti III. ligy stred vybojovali skvelé druhé miesto, druhý januárový pondelok odštartovali zimnú prípravu. V úplne novej šatni na Pltníkoch, kde Martinčania na kvalitnej umelej trávě trénujú, hráčov okrem funkcionárov klubu vítal aj tréner Pavol Šuhaj.

„Samozrejme, že sme si zapriali všetko dobré, chlapcom sme zaželeli najmä to, aby boli zdraví a aby sa im v tejto zložitej pandemickej dobre vyhýbali ochorenia či zranenia. Popriali sme im aj veľa úspechov v osobnom i športovom živote. Hráčom sme predstavili i naše plány od prvého dňa prípravy až do prvého jarného majstrovského zápasu,“ povedal na úvod kormidelník Fomatu.

Zmeny v kádri

V kádri tímu zatiaľ nedošlo k väčším zmenám, mužstvo ostáva pohromade s výnimkou Radoslava Arvensisa, ktorý odišiel za prácou do Bratislavy a pravdepodobne vo futbalovej kariére bude pokračovať v nižšej rakúskej súťaži. Za školskými povinnosťami odišiel do Banskej Bystrice i talentova-

ný Jakub Bučo. Naopak, do Martina zatiaľ na skúšku z piatoligového Švošova prišiel 22-ročný útočník Martin Dauda.

„Idú o ňom dobré referencie, či už od trénerov, alebo futbalových pozorovateľov. Je na ňom, či sa uchyťí a prebojuje sa do kádra,“ zdôraznil tréner Pavol Šuhaj.

Do Fomatu sa po dlhodobejšom zranení vrátil aj Martin Mlynár, ktorý v ére Martina Boďu či Milana Vajagiča patril k ofenzívnym oporám tímu. Dával pomerne veľa gólov, vedel na ne aj prihrať.

„Veríme, že sa postupne dostane do tej formy, ktorú mal a bude pre mužstvo prínos-

som,“ podotkol tréner, ktorý by rád v tíme zvýšil aj konkurenciu na poste hrotového útočníka.

„Každý tím potrebuje hráča, ktorý vie strieľať góly z akejkoľvek pozície. V obrane by sme chceli vystužiť stopérsky post. V zimnom období, kedy o prestupoch rozhodujú kluby, sa noví hráči ťažšie hľadajú, a tak uvidíme, ako sa situácia na hráčskom trhu vyvinie,“ podotkol Pavol Šuhaj.

Aj proti Banskej Bystrici

Martinčania budú trénovať štyrikrát do týždňa, najprv sa zamerajú na vytrvalosť, potom rýchlosť a v záverečnej fáze už budú ladiť aj systémové záležitosti. Spestrením prípravy, čo sa mužstvu osvedčilo aj v minulosti, budú pondelkové tréningy s kondičným trénerom v Žiline.

Na postupné vyladenie formy a hľadanie základnej jedenástky trénerom poslúžia aj prípravné zápasy, prvý Martinčania odohrajú v sobotu 29. januára s Kalnou nad Hronom – účastníkom III. ligy západ.

Ďalšie zápasy by mali mať piatkové dátumy. Fomat si zmeria sily aj s druholigovou Banskou Bystricou, s kombinovaným tímom Ružomberka, takisto s poprednými celkami IV. ligy – Strážavami, resp. Tepličkou nad Váhom. Generálka na ligu sa odohrá už tradične v Žabokrekoch so Žabokrekmi, kde budú Martinčania na jar naďalej hrať.

Ako sme už spomenuli, Fomat sa najmä zásluhou skvelého finišu zo stredy tabuľky prebojoval na jeseň až na 2. miesto.

„V úvode ligy sme narazili na ťažkých súperov, s ktorými sme získali aj solídny počet bodov, hoci sme dvakrát ťahali i za kratší koniec. Hráčom to dodalo sebadôveru, chceli sa výkonnostne posúvať ďalej, čo sa im aj podarilo. Za zlomový moment sezóny považujem, paradoxne, zápas v Podkoniciach, kde sme výsledkovo vybuchli v pomere 1:5. Detailne sme si ho rozobrali, chlapci si naše slová zobrali k srdcu a najmä ich pracovitosť a chuť zlepšovať sa, a samozrejme, aj žiživá atmosféra v kabíne nás hnali dopredu. Za účinkovanie na jeseň si moji zverenci zaslúžia absolútórium. Avšak to už je za nami, nemôžeme zaspať na vavrínoch, musíme sa pozerieť dopredu. Poznáte ma, každý zápas chcem vyhrať a k tomu viem aj hráčov. Tak uvidíme, ako to na jar vypáli,“ zakončil s úsmevom rozprávanie Pavol Šuhaj, tréner MŠK Fomat Martin, ktorému držíme palce pri prijímačkách na získanie najvyššej trénerskej licencie.

Roman Kopka

FOMAT NA JESEŇ

Bilancia

2. miesto – 15/11/2/2/28:11/36

Výsledky Martina: Rakytovce 0:0 (d), Or. Veselé 1:0 (d), Podkonice 1:5 (v), Kováčová 2:1 (d), Bánová 1:0 (v), R. Sobota 5:1 (d), Kalinovo 1:0 (d), D. Kubín 0:2 (v), Čadca 1:0 (v), Filákov 2:0 (d), Lipt. Hrádok 1:1 (v), Lučenec 4:0 (d), Krásno nad Kys. 2:0 (v), Žarnovica 5:1 (d), Lipt. Štiavnica 0:2 (v).